

**INSTITUTIONEN FÖR LITTERATUR,
IDÉHISTORIA OCH RELIGION**

Konfetti i hela min säng

En studie av prisnominerade skönlitterära debutanter 2010–2020

Av: Lena Kvist

Termin: HT21

Kurs: LV2211, Litteraturvetenskap

Nivå: Magisterexamensarbete, 15 högskolepoäng

Handledare: Christian Lenemark

Abstract

Title: Confetti All Over My Bed. A study of literary prize awarded first-time authors 2010–2020.

Master's Thesis in Comparative Literature

Author: Lena Kvist

Year: Fall 2021

Department: Literature, History of Ideas and Religion, University of Gothenburg

Supervisor: Christian Lenemark

Examiner: Jonas Ingvarsson

Keywords: First-time authors, Swedish literature, sociology of literature, literary awards

This master's thesis aims to investigate how literary prize nominated first-time fiction writers experience the circumstances around publishing their debut work, with particular focus on the significance of literary awards. The study is based on semi-structured interviews with ten debut authors from the 2010's: Tomas Bannerhed, Anna Fock, Tove Folkesson, Carolina Fredriksson, Marit Kapla, Agnes Lidbeck, Sami Said, Karin Smirhoff, Stina Stoor, Isabelle Ståhl. The ten authors have been nominated for and/or awarded one or several of the prizes Borås Tidnings Debutantpris, Katapultpriset and Augustpriset.

The investigation shows that the authors put significant effort into their debut work of fiction and that being published is a life-changing experience for them. Being nominated for the prestigious prizes gives the authors distinctive economic capital as well as cultural capital in a bourdieusian sense. When the new authors are acknowledged by media, they also acquire journalistic capital that supports them in creating a position within the literary field. The authors' identities change in the eyes of others, as they gain new identity capital when they succeed.

The authors value their new capital and their new positions but play down the significance of economic capital. Freedom is an important keyword for them. After gaining all this new economic and symbolic capital the authors are free to keep writing. Some new obstacles might also occur: the spotlight on the authors makes the field's expectations on their second work of fiction higher and the changes in positions can create situations where the authors experience that people start treating them differently, which can be alluring as well as repulsive to them. The thesis also highlights how being nominated in some cases can be as important as winning the awards.

Innehållsförteckning

I. Inledning

Syfte och frågeställning	5
Material och avgränsning.....	6
Metod: Forskningsintervjun som väg till att förstå	10
Metodologiska reflektioner och överväganden	13
Teoretiska utgångspunkter	15
Forskningsöversikt.....	17

II. Bakgrund

Prestigefyllda priser.....	20
Augustpriset.....	21
Katapultpriset.....	22
Borås Tidnings Debutantpris	23
77 nominerade debutanter	23
2010-talet som litterärt debutantdecennium	25

III. Analys

Rite de passage – debuten blir den stora förändringen	28
Vägen mot debuten	29
Priserna ger kapital – på flera sätt	32
Medialt kapital skapar dubbla känslor	38
Konfetti i sängen – en bädd av kulturellt kapital	41
Hinder och utmaningar	43
Författaridentiteten föds och skapar nya positioner	44
Inte vinnare, men nomineringarna är viktiga	46

IV. Avslutning

Sammanfattning och diskussion	48
Vidare forskning	50
Litteraturförteckning.....	52
Appendix: Intervjuguide, listor över nominerade debutanter, diagram	55

I. Inledning

Det är natt när de båda ryska maffiamännen, ledda av en kostymklädd förläggare, sliter upp dörren till kvinnans sovrum. De drar fram ett tjockt kuvert ur hennes byrålåda. ”Nej! Rör inte det! Det är mitt!”, ropar hon. I kuvertet ligger en manusbunt med tättskrivna sidor: kvinnans debutroman, en text hon har arbetat på i åtta år. Förläggaren tar buntens, går fram till brasan som brinner i sovrummet, låter manusbladen singla ner på elden ett och ett och väser: ”Snälla Madame Tuxen! Ni har ingen talang överhuvudtaget. En liten röst långt därinne har sagt det åt er i många år men ni har ignorerat den. Det är aldrig bra att lura sig själv. En dag kommer ni att tacka mig.”

Den skoningslösa manusbrännarscenen kommer från den franska filmen *Les traducteurs*, ett samtidsdrama om litteratur och författardrömmar.¹ Scenen fångar essensen av den längtan efter invigning i det litterära fältet och den starka identitet i skrivandet många aspirerande författare har.

Att sitta i tv-soffan och se filmens manusblad flamma upp och förkolnas i elden var obehagligt. Jag tyckte synd om Helene Tuxen. Och jag kände för en kort sekund ett litet styng av dåligt samvete, med den svindlande insikten att jag själv var en liten kugge i litteraturfältets vaktsystem. Självklart skulle jag aldrig bränna någons manus ... men i mitt arbete som kulturchef på *Borås Tidning* hade jag varit med och valt ut vilka böcker som skulle nomineras till Borås Tidnings Debutantpris, ett juryarbete som nu gick mot sitt slut och som i över ett decennium hade utgjort en sällningsprocedur för inträde i det litterära fältet. Ett hundratal debutanter bortvalda varje år. Fem valda. Och sedan bara en enda av de fem kvar i strålkastarljuset och konfettiregnet, inskriven i litteraturhistorien som pristagare.

Jag blev juryordförande för Borås Tidnings Debutantpris i februari 2009 och fortsatte att vara det under hela 2010-talet, tills Marit Kapla tog emot sitt pris för *Osebol* i mars 2020. 4 032 dagar på jobbet. Läsning och bedömning av alla 2010-talets skönlitterära svenska debutanter både vardag och helg, drivor med böcker i kontorshyllorna och balanserade i högar på skrivbordet på jobbet, översvämmade nattduksbordet hemma, staplade i små

¹ *Les traducteurs*, svensk titel *Översättarna*, Paris, Trésor Films, 2019, regi och manus, Régis Roinsard, övers. Tilda Appelberg. Filmen handlar om ett bestsellermanus som översätts till nio språk samtidigt, under stort hemlighetsmakeri. Sidse Babett Knudsen spelar Helene Tuxens roll.

dammsamlade rösen vid soffa och fåtöljer i vardagsrummet. Arbetet med debutantpriset var minst sagt uppslukande och ständigt pågående men inget heltidsjobb, utan bara en del av kulturchefsjobbet.

Med dagstidningens logik – *Borås Tidnings* främsta uppgift är ju att vara en lokal daglig morgontidning – borde den 4033:e dagen på jobbet vara en helt vanlig dag, där kulturredaktionen tittar framåt och ägnar sig åt dagens och veckans viktigaste nyheter: nya böcker och teaterpremiärer, bevakning av budgetbeslut i kulturnämnder eller debatter om kulturbarn. Men jag ville titta bakåt och förstå mer om debutanterna. Jag ville analysera och försöka formulera något mindre flyktigt och mer substantiellt än vad dagstidningsformatet tillät, efter det intensiva arbetet med debutantpriset. Texterna hade jag redan umgåtts länge och nära med, men mina insikter om de nominerade debutanterna var begränsade, särskilt när det gällde deras egna resonemang kring den upphöjda debuten och prisnomineringarna. Där föddes idén att skriva en akademisk uppsats om prisnominerade debutanter, med avstamp i decenniet som gått.

Genom min studie hoppas jag kunna bidra med kunskap om de prisbelönta debutanternas erfarenheter. Jag skriver in mig i en litteratursociologisk tradition, med hjälp av etnografiska metoder.

Syfte och frågeställning

Uppsatsens syfte är att undersöka och analysera hur en grupp prisnominerade debutanter på 2010-talet själva upplevt sin invigning i litteraturvärldens begränsade fält.² Vad händer när författare debuterar, hyllas, prisnomineras och tar en plats på den litterära parnassen? Särskilt fokus ligger på hur författarna själva ser på prisernas betydelse. Har debutanterna blivit upphöjda, rika, fått självförtroende eller förklamats av prestationsångest i samband med nomineringarna?

Mitt undersökningsområde är alltså en skärva av det svenskspråkiga litterära 2010-talet och jag hoppas kunna bidra med kunskap om decenniets prisnominerade debutanter.

Forskningsfrågor som denna studie ska försöka besvara är:

² Termen syftar ungefär på kvalificerad kvalitetslitteratur och används bland annat i Pierre Bourdieu: *Konstens regler: Det litterära fältets uppkomst och struktur*, övers. Johan Stiernma, Stockholm/Stehag, Brutus Östlings bokförlag Symposion, 2000.

* Hur ser de intervjuade författarna på sitt inträde i det litterära fältet genom den skönlitterära debuten?

* Vilka sorters kapital uppstår och hur förhåller sig författarna till det nyvunna kapitalet?

* Vilka hinder och utmaningar kan författarna behöva hantera i samband med upphöjelsen?

* Vilken betydelse har nomineringarna jämfört med vinsterna?

Material och avgränsning

Undersökningens huvudsakliga material utgörs av tio kvalitativa intervjuer med debutanter som nominerats till eller fått något av tre priser: Augustpriset, Borås Tidnings Debutantpris och/eller Katapultpriset.

Debutantpriserna Borås Tidnings Debutantpris och Katapultpriset är självklara hållpunkter för den som vill undersöka prisnominerade skönlitterära debutanter. Att belysa även författare som nominerats till Augustpriset för sin debut framstår också som rimligt; tio debuterande skönlitterära författare har fått Augustnomineringar under 2010-talet och det är nog ingen kontroversiell åsikt att hävda att det prestigefyllda Augustpriset är det svenska pris som har störst makt att förändra författares liv och karriär. Inte minst om författarna är nya på arenan.

Intervjupersonerna är valda bland de 77 debutanter som prisnominerats under 2010-talet.

De tio författarna är:

* **Tomas Bannerhed**, Stockholm, f. 1966, debuterade med romanen *Korparna* 2011 (Weyler förlag). Arbetade i över tio år med att skriva på sin debutroman. Blev sedan den första någonsin att tilldelas både Augustpriset och Borås Tidnings Debutantpris. Har gått Biskops-Arnös författarskola.

* **Anna Fock**, Göteborg, f. 1984, debuterade med romanen *Absolut noll* 2013 (Ersatz förlag). Hade 18 refuserade manus bakom sig före debutromanen. Fick både Katapultpriset och Borås Tidnings Debutantpris och satte prisets villkor på spel genom att dela prissumman i Borås med sina mednominerade. Ingen skivlinje.

* **Tove Folkesson**, Borgholm, f. 1981, debuterade med romanen *Kalmars jägarinnor* 2014 (Weyler förlag). Manusrefuserades ett 30-tal gånger innan boken gavs ut och nominerades

till Borås Tidnings Debutantpris och Katapultpriset. Har gått Författarskolan vid Lunds universitet.

* **Carolina Fredriksson**, Göteborg, f. 1985, debuterade med romanen *Flod* 2011 (Albert Bonniers förlag). Antogs av prestigeförlaget Albert Bonniers på första försöket. Nominerades till både Augustpriset och Borås Tidnings Debutantpris. Har gått Skurups skivrarlinje.

* **Marit Kapla**, Göteborg, f. 1970, debuterade med lyriksamlingen *Osebol* 2019 (Teg Publishing). Kontaktades av förlaget redan innan boken var klar och kom överens med Teg om utgivning. Fick både Augustpriset och Borås Tidnings Debutantpris, som den andra författaren någonsin. Ingen skivrarlinje.

* **Agnes Lidbeck**, Stockholm, f. 1981, debuterade med romanen *Finna sig* 2017 (Norstedts förlag). Skrev lyrik som ung men gavs inte ut – hon ville inte omarbete sitt manus – och hade sedan ett skrivuppehåll på många år. Debutromanen tilldelades Borås Tidnings Debutantpris. Ingen skivrarlinje.

* **Sami Said**, Stockholm, f. 1979, debuterade med romanen *Väldigt sällan fin* 2012 (Natur & Kultur). Arbetade med sin debutroman i fem–sex år och gav egentligen upp efter att ha refuserats flera gånger men boken gavs ut efter att en vän – på eget bevåg – skickat in manuset till Natur & Kultur. Fick Katapultpriset och blev nominerad till Borås Tidnings Debutantpris. Ingen skivrarlinje.

* **Karin Smirnoff**, Ånäset, f. 1964, debuterade med romanen *Jag for ner till bror* 2018 (Polaris förlag). Hade skrivit sedan ungdomen men väntade tills barnen var stora innan hon satsade helt på författandet. Debutromanen var hennes första inskickade manus. Den nominerades till Augustpriset. Har gått Författarskolan vid Lunds universitet.

* **Stina Stoor**, Balålden, Bjurholm, f. 1982, debuterade med novellsamlingen *Bli som folk* 2015 (Norstedts förlag). Kontaktades av Norstedts och fick kontrakt redan före debuten, efter att de första av novellerna i samlingen publicerats. Nominerades till Augustpriset och tilldelades både Borås Tidnings Debutantpris och Katapultpriset. Ingen skivrarlinje.

* **Isabelle Ståhl**, Stockholm, f. 1988, debuterade med romanen *Just nu är jag här* 2017 (Natur & Kultur). Hade skrivit länge men inte lyckats färdigställa ett romanmanus. Debutromanen blev refuserad men i en tidigare version. Efter omarbetning antogs boken och nominerades till Augustpriset och Borås Tidnings Debutantpris. Ingen skivrarlinje.

De intervjuade är tio av de extra framgångsrika debutanterna under perioden och har valts ut efter undersökning av vilka författare som har nominerats till eller tilldelats flera priser och/eller fått extra stor medial uppmärksamhet. Det hade förstås varit möjligt att välja uteslutande vinnare, men med den här avgränsningen gick det också att undersöka eventuella skillnader mellan vinnare och nominerade.

I steg ett definierades en grupp med 26 debutanter, 19 kvinnor och 7 män, som har fått flera prisnomineringar och/eller extra stor medial prestige.³ I steg två har detta urval granskats och respondenterna valts bland dem, då med tanke på variation när det gäller genrer, små och stora förlag, åldrar och debutår. Sex av dem är prisvinnare, fyra nominerade.⁴

Åtta av författarna är valda bland de 21 som har nominerats till eller tilldelats två eller tre av priserna: Tomas Bannerhed, Anna Fock, Tove Folkesson, Carolina Fredriksson, Marit Kapla, Sami Said, Stina Stoor och Isabelle Ståhl. Två av författarna är valda bland de fem engångsnominerade författare som fått extra stort mediegenomslag: Karin Smirnoff och Agnes Lidbeck.⁵ Smirnoff och Lidbeck har fått några av 2010-talets starkaste positioner på den litterära debutantarenan. De var mer omskrivna än de flesta av de 21 dubbel- eller trippelnominerade.⁶ Lidbeck tilldelades Borås Tidnings Debutantpris och har gett ut ytterligare tre hyllade skönlitterära böcker 2018–2019, har en position som profilerad skribent på *Dagens Nyheter*s kultursida, har prytt omslaget till tidskriften *Vi läser* och är återkommande gäst i SVT:s litteraturprogram *Babel*. Karin Smirnoff fick en Augustnominering för debutromanen *Jag för ner till bror* och är en ovanlig debutant. Hon har både fått framgång genom recensioner på kultursidorna och blivit bestsellerförfattare. Hennes debut har sålt över en halv miljon exemplar.⁷ Smirnoffs succéhistoria har berättats många gånger om i stort uppslagna intervjuer runtom i Sverige, bland annat i *Dagens Nyheter* och tidskriften *Vi läser*, där även Smirnoff prytt omslaget. Därför lades även Lidbeck och Smirnoff till de åtta flergångsnominerade.

³ Antingen flera prisnomineringar, vilket 21 av dem har fått eller fler än 1000 träffar i mediearkivet Retriever, vilket 13 av dem har fått. 8 personer har både flera prisnomineringar och över 1000 träffar i Retriever. 1 000 träffar används här som gräns för ”extra stor” medial prestige.

⁴ Lista över de 26 finns i appendix.

⁵ Fem engångsnominerade författare hade över 1 000 träffar i mediearkivet Retriever 1/1 2010–31/12 2020.

⁶ Smirnoff 2 734 träffar i Retriever, Lidbeck 1 474 träffar. Kan jämföras t.ex med Marit Kapla, 1 329 träffar eller Sami Said, 1 076 träffar.

⁷ Förläggaren Jonas Axelsson, Polaris förlag, 18/11 2020.

De flesta intervjupersonerna är vita kvinnor; den gruppen är också dominerande totalt av de prisnominerade. Det hade givetvis varit möjligt att göra ett annat urval inom debutantgruppen eller intervju fler debutanter, men en större undersökning hade blivit alltför tidskrävande.

För att skapa en bakgrund till och ett sammanhang för intervjustudien har jag gjort en kvantitativ undersökning som syftar till att kartlägga och analysera de 77 prisade debutanterna och deras deltagande i skrivarlinjer, bostadsort vid debuten, könsfördelning, utgivning per förlag, samt 2010-talsdebutanternas eventuella fortsatta författarskap. 862 författare debuterade skönlitterärt på svenska 2010–2019.⁸

En förteckning över alla svenskspråkiga skönlitterära debutanter som gett ut en bok för vuxen publik under tidsperioden 1/1 2010 till 31/12 2019 har sammanställts.⁹ De 862 författarna utgör ett totalurval.¹⁰ Förteckningen innehåller uppgifter om författarnamn, boktitel och förlag och är baserad på dels de debutanter som porträtteras i branschtidskriften *Svensk Bokhandel* tre gånger om året, dels de böcker som nått *Borås Tidnings* redaktion då de skickats in till *Borås Tidnings* debutantprisjury, som läs-ex.¹¹ Att ha tillgång till juryns debutantarkiv gjorde det möjligt att sammanställa den mest kompletta listan hittills över 2010-talets skönlitterära debutanter. Ytterligare en lista har sammanställts, över de debutanter som tilldelats eller nominerats till Augustpriset,¹² eller något av de båda debutantpriserna Borås

⁸ Antalet titlar är 842, eftersom 16 böcker har två författare och två böcker har tre författare. Siffrorna avser författare som skriver skönlitteratur för en vuxen publik. Den bygger på tidskriften *Svensk Bokhandels* debutantförteckningar för 2010–2019, samt de debutböcker utöver dessa som skickats till *Borås Tidning* för recension och/eller bedömning av debutantprisjury. Serialbum och enstaka fotoböcker finns med bland *Svensk Bokhandels* debutantporträtt men exkluderas här. Vissa egenutgivare ingår i förteckningen men det finns sannolikt fler, som inte nått *Borås Tidning*. Dock har inga svenska egenutgivare hittills nått den litterära status som författarna som behandlas i denna uppsats.

⁹ Med ”bok” avses tryckt bok.

¹⁰ Totalurval med undersökningens premisser. Studien gör inte anspråk på att omfatta alla skönlitterära debutanter i Sverige under perioden, till exempel når knappast alla egenutgivare fram till *Borås Tidning*.

¹¹ Urvalet skiljer sig här från Henrik Fürsts studie i *Debutant!*, där han använt sig av *Svensk Bokhandels* listor. Under våra överlappande utgivningsår 2010–2014 har Fürst räknat med totalt 264, medan denna undersökning listar 377 för samma tidsperiod. Många av de små förlagen annonserar inte i *Svensk Bokhandel* och har därför inga debutantporträtt där. Denna studie omfattar inte författare till fotoböcker eller seriealbum, som kan finnas med bland *Svensk Bokhandels* debutantporträtt. De har rensats bort eftersom undersökningen gäller textbaserade böcker.

¹² Med nominering till Augustpriset avses klassen Årets svenska skönlitterära bok.

Tidnings Debutantpris eller Katapultpriset under 2010-talet.¹³ Dessa prisnominerade författare är 77 till antalet.

Metod: Forskningsintervjun som väg till att förstå

Den litteraturvetenskapliga forskningen brukar traditionellt intressera sig för textanalys snarare än människor. Den här studien har ett annat syfte, att på djupet kunna skildra och analysera hur de nya författarna tar plats i fältet och upphöjs. För det krävs intervjuer med kvalitativ ansats. Jag tar avstamp i etnografiska metoder och de tio kvalitativa forskningsintervjuerna är det viktigaste materialet för att besvara frågorna om hur de prisnominerade debutanterna invigts på fältet och vad priserna har inneburit för dem. Intervjun är en vanlig metod inom kvalitativt orienterad forskning, för den forskare som söker efter autentisk information om människors erfarenheter, tankar och känslor.

Som metodhandbok för att utföra och analysera forskningsintervjuer stöder sig studien på Jan Trosts *Kvalitativa intervjuer* (2010), Annika Lantz *Intervjumethodik* (1993) samt kapitlet ”Kvalitativa intervjuer” av Mats Ekström och Larsåke Larsson i *Metoder i medie- och kommunikationsvetenskap* (2019).

Om frågeställningen gäller att förstå något ska man göra en kvalitativ studie, enligt Trost.¹⁴ Målet här är just att förstå, genom att skapa en fördjupad bild och lämna utrymme åt intervjupersonernas egna reflektioner utanför frågemallen. För att åstadkomma så djup förståelse som möjligt, om relativt specifika frågor, föll metodvalet på semistrukturerade intervjuer. I den semistrukturerade formen har man en tematisk organisering av intervjun och ställer konkreta och specificerade frågor som i regel ställs till samtliga intervjupersoner. Semistrukturerade intervjuer ger möjlighet till följdfrågor och utvecklingar, till skillnad från strukturerade intervjuer som följer en färdig frågemall och gör intervjuaren till ett ”levande frågeformulär”.¹⁵ Ostrukturerade intervjuer som i princip utgår från ett blankt papper passar inte heller för en studie som denna, som behöver vara mer målinriktad i frågeställningarna.

¹³ Augustnomineringarna kommer i oktober medan debutantpriserna kommer året efter; de som debuterat under 2019 har alltså nominerats till Borås Tidnings Debutantpris eller Katapultpriset 2020.

¹⁴ Jan Trost, *Kvalitativa intervjuer*, 4 uppl., Lund: Studentlitteratur, 2010, s. 32.

¹⁵ Annika Lantz, *Intervjumethodik: den professionellt genomförda intervjun*, Lund: Studentlitteratur, 1993, s. 17.

Enskilda intervjuer var lämpligare än gruppintervjuer, för att ge varje respondent tid och avskildhet att utveckla just sina tankar utan att påverkas av de andra.

Intervjumallen är skapad med ambitionen att få en så djupgående berättelse som möjligt att analysera, med det övergripande temat ”berätta om hur det gick till när du debuterade som författare”. Öppna grand tour-frågor, som bjuder in den intervjuade att berätta från sitt perspektiv och fråge-frågor – hur, vad, vem och varför – präglar intervjumallen.¹⁶ En central fråga som korrelerar med syfte och frågeställningar är ”Vad har priserna Augustpriset/Borås Tidnings Debutantpris/Katapultpris inneburit för dig?”.

Intervjufrågorna delades upp i fem teman: *Vägen mot debuten, Priser och uppmärksamhet, Författarrollen, Social bakgrund och privatekonomi* och *Tiden efter debuten*.¹⁷

Temat *Priser och uppmärksamhet* var egentligen huvudfrågan vid intervjustarten men arbetet skedde med induktiv ansats, utan färdigformulerade hypoteser att bekräfta eller avfärda. Jag hade en preliminär utgångspunkt teoretiskt och analytiskt – men också en öppenhet för nya möjliga frågor och utvecklingar.

Nästa steg var att fråga författarna om intervju. Min bakgrund i Borås Tidnings Debutantprisjury kan sannolikt ha underlättat när det gällde att få intervjupersonerna att vilja delta; jag slapp förhandla om tillträde eller ens förklara vem jag var, även om jag var nogga med att poängtera att jag hade lämnat juryn och nu kontaktade dem i en ny roll.¹⁸ Nio av tio intervjupersoner hade jag haft personlig kontakt med i andra situationer redan innan de fick frågan om forskningsintervju.¹⁹ Samtliga kontaktades via e-post.²⁰ De ombads sätta av cirka en timmas tid och ha i åtanke att intervjun eventuellt skulle kunna ta längre tid än så.

Plats för intervjun fick intervjupersonerna välja själva, med förhoppningen att skapa en lugn intervjusituation där de skulle kunna känna sig avslappnade.²¹ Några valde hemmet, andra arbetsplatsen eller offentliga miljöer som ett kafé eller utomhus.

¹⁶ Mats Ekström & Larsåke Larsson ”Kvalitativa intervjuer”, i *Metoder i medie- och kommunikationsvetenskap*, red. Mats Ekström & Bengt Johansson, Lund, Studentlitteratur, 2019, s. 105 och s. 111.

¹⁷ Intervjuguide finns i appendix.

¹⁸ Utöver de tio tillfrågade som tackade ja tillfrågades ytterligare en person, som nyss hade fått barn och tackade nej med hänvisning till föräldraledighet.

¹⁹ I samband med Borås Tidnings Debutantpris. Karin Smirnoff var den enda nya kontakten.

²⁰ Intervjuförfrågan som skickades med e-post finns i appendix.

²¹ Ekström & Larsson, 2019, s. 116.

I inledningsfasen gjordes tre provintervjuer²² och efterföljande preliminära analyser av svaren, för att säkerställa att intervjufrågorna svarade mot frågeställningarna.

Genomförandefasen pågick från 11 maj till 24 november 2020. Intervjuerna tog från 1 timma och 7 minuter till 2 timmar och 5 minuter. Hälften av intervjuerna är gjorda med videosamtal genom kommunikationsprogrammet Zoom, på grund av coronapandemin som sammanföll tidsmässigt med intervjuerna.

Alla samtal spelades in, antingen genom Zooms inspelningsfunktion i datorn eller med mobiltelefonens röstmemo och transkriberades med hjälp av datorprogrammet Trint, som omvandlar ljudfiler till text. Trints textfiler är en sorts råkopior, de måste bearbetas noggrant genom renskrivning och justering av ord som datorprogrammet misstolkat.²³

Bearbetningsfasen var tidskrävande, varje intervju tog minst fem–sex timmar att färdigställa. Transkriberingen är gjord omsorgsfullt men inte ordagrant. Ovidkommande småord är borttagna och vissa meningar är kortade till exempel när respondenten upprepar sig, för att skapa ett tydligt och lättbegripligt skriftspråk.²⁴ Tydliga pauser är markerade.

I arbetet med analysen har jag använt kvalitativ innehållsanalys. De transkriberade intervjuerna har skrivits ut på papper och jag har läst igenom alla texter minst tre gånger i olika omgångar som helhet och i delar, för att leta efter likheter och olikheter mellan respondenterna. Kvalitativ analys söker inte svar på frågor om mer eller mindre, utan letar främst efter likheter och olikheter, mönster för att skapa förståelse.²⁵ Ett antal teman har identifierats och textpartier som berör de olika temana markerats med färgpennor, grupperats schematiskt och analyserats med hjälp av den teoretiska begreppsapparaten, främst hämtad från Pierre Bourdieu och James English, vilken jag redogör för nedan. Eftersom kvalitativ analys bygger på att fånga det unika finns det ingen generell modell att följa. Jag har lutat mig mot Lantz tankar om att kvalitativ analys behöver vara något mer än en beskrivning. Hon skriver: ”det är felaktigt att alltid sätta likhetstecken mellan deskription och kvalitativ analys. Att sammanfatta vad respondenter uttryckt behöver inte vara en analys och en sådan

²² Dessa intervjuer gjordes med Marit Kapla, Anna Fock & Carolina Fredriksson.

²³ Ljudfilerna och de transkriberade intervjuerna i sin helhet finns i mitt förvar. Mp4-filer och Worddokument finns på datorhårddisk och texterna som utskrifter. Det finns även säkerhetskopior på minneskort i en Røde H2-inspelare.

²⁴ Förhållningssätt till transkribering hämtas främst från Trost, 2010, s. 156f.

²⁵ Lantz, 1993, s. 70f.

sammanfattning innebär inte med nödvändighet att förståelsen av det fenomen som det ställts frågor kring har ökat.”²⁶

Metodologiska reflektioner och överväganden

Jag har haft en hel del förkunskaper om respondenterna och varit inläst på deras författarskap. Mina förkunskaper kan förstås ha skapat förtroende och möjlighet till ett mer djuplodande samtal, samtidigt som jag kan ha missat saker på grund av att jag haft förutfattade meningar eller tagit saker för givna. Jag har efter bästa förmåga försökt rannsaka mig själv och främmandegöra materialet.

En kvalitativ forskningsintervju är ett mänskligt samtal, men med begränsade roller. Forskaren ställer frågor efter en mer eller mindre förutbestämd plan och intervjupersonen svarar i narrativ form. Berättelsen som skapas när intervjupersonen intar sin position är förstås inte den enda sanningen. Som Daniel Enstedt uttrycker det i sin intervjubaserade avhandling i religionsvetenskap: ”Frågor som ställs under intervjun kan få respondenten att inta positioner som han eller hon inte tidigare har intagit. Intervjuaren är på så vis delaktig i den narrativa konstruktionen och produktionen av berättelser.”²⁷

Att vara den där medskaparen kan ha både fördelar och nackdelar. En fördel med den kvalitativa semistrukturerade forskningsintervjun som metod är att forskaren själv kan välja sina frågor, ställa följdfrågor och be den intervjuade att förtydliga. Samtalet kan bli intressant och givande för båda parter. Nackdelen kan vara att svaren skapas just under ett möte där forskaren är en medskapare. En annan intervjuare, eller samma intervjuare en annan dag kanske hade fått andra svar, vilket är viktigt att ha i bakhuvudet under analysen av materialet. De tio respondenterna är också unika individer med unika erfarenheter. En annan person som upplevt en liknande situation kan ha uppfattat den annorlunda.

Alla respondenter i den här studien har intervjuats i medier förut; några av dem otaliga gånger, andra främst i samband med debuten och prismetningarna, för att sedan glömmas bort när medierna gått vidare till nya författare. Ingen av respondenterna berättade för första gången om sin debut i forskningsintervjun. Alla hade redan börjat forma berättelsen om sin

²⁶ Lantz, 1993, s. 72.

²⁷ Daniel Enstedt, *Detta är min kropp. Kristen tro, sexualitet och samlevnad*, doktorsavhandling vid Göteborgs universitet 2011

egen transformation från byrålådesförfattare till utgivna och hyllade debutanter. Att intervjua dem som redan deltagit i många intervjuer kan också ha både fördelar och nackdelar: de kan ha lätt för att berätta utförligt men det finns också risk för att de använder sig av en redan etablerad berättelse om sig själva, där de redan skalat bort eller vant sig vid att lyfta fram vissa delar av sin bakgrund.

Den här undersökningens urval utgörs som framgått av de extra prisade debutanterna på 2010-talet. På så vis kan frågan om att medverka i undersökningen indirekt bidra till ytterligare känsla av upphöjelse för respondenterna. Även om en magisteruppsats i litteraturvetenskap knappast kommer att få bred spridning, har syftet att intervjua ett urval av de extra upphöjda varit uttalat och de intervjuade har fått veta – om de har frågat, vilket flera har gjort – vilka andra författare som deltar. Samtidigt får det nog sägas vara omöjligt för alla forskare som går ut i fält att vara helt utomstående och inte påverka. Forskarens roll som medskapare och aktör i fältet diskuteras i *Höstens böcker* (2015), där författarna reflekterat kring frågeställningar om forskarens centrala ställning när etnografiska metoder används. De ser sig inte heller som neutrala observatörer, en utgångspunkt som framstår som rimlig för forskare i fält i allmänhet.²⁸

Intervjupersonerna har delat med sig av djupt personliga tankar i intervjuerna. Ändå anonymiseras de inte, som praxis annars är i forskningsintervjuer. Det skulle ha varit en omöjlighet i denna intervjuundersökning där det är relevant att berätta vilken författare ett visst citat kommer från och kunna analysera och diskutera specifika situationer i författarnas historia, utan att riskera att röja en anonymiserad identitet. Därför citeras respondenterna med namn. Alla tillfrågades om och gav sitt samtycke till detta redan från början. De har även givits möjlighet att lämna information som skulle kunna användas och analyseras i uppsatsen utan att kopplas till dem som person. Ingen använde sig av den möjligheten utan samtyckte till att förekomma med namn där deras uppgifter skulle citeras. Respondenterna har haft möjlighet att ändra sig under processen och har erbjudits möjlighet att ta del av resultaten.

Till sist: Kan det finnas en risk att det fysiska avståndet skapat ökad distans när hälften av intervjuerna gjorts på coronaavstånd med video? Kanske. Men det skulle lika gärna kunna vara precis tvärtom, att distansen fått respondenterna att känna sig friare att tala.

²⁸ Torbjörn Forslid et al., *Höstens böcker. Litterära värdeförhandlingar 2013*, Göteborg/Stockholm, Makadam, 2015, s. 95f.

Videointervjuerna varierar inom samma längdspann som de fysiska intervjuerna och framstår vid analysen som lika djupgående.

Teoretiska utgångspunkter

I analysen används en rad litteratursociologiska begrepp och perspektiv, hämtade från den franske kultursociologen Pierre Bourdieu. Begreppen beskrivs i *Konstens regler* (2000) och har uttolkats och förklarats för en svensk publik främst av Donald Broady, bland annat i förordet till den svenska utgåvan.

Två nyckelbegrepp i Bourdieus teorier, som kommer att användas i denna studie, är *kapital* och *fält*. Begreppet kapital kan handla om konkret *ekonomiskt kapital*, men även *symboliskt kapital*, något som är centralt hos Bourdieu. Symboliskt kapital kan ha olika innehåll för olika grupper men i det litterära fältets specifika sammanhang får de nya författarna prestige inom sin grupp genom att hylla den rena konsten och därmed få en sorts symboliskt kapital som står i motsats till det ekonomiska.²⁹ *Kulturellt kapital*, det vill säga kunskaper om, kompetens att bedöma och färdigheter inom kultur, är en sorts symboliskt kapital. I den här studien fungerar debutanternas ökade kulturella kapital genom den prestigefyllda debuten som statushöjare i litteraturfältet.

Bourdieu's begrepp *fält* ska inte förväxlas med etnografins ”på fältet”, där forskaren går ut i en miljö. Hos Bourdieu är man i fältet, inne i och delaktig i ett socialt rum där individer är överens om vad som är viktigt och vilka spelregler som gäller, som Donald Broady förklarar i inledningen till *Konstens regler* (2000): ”Ett socialt fält kan definieras som ett system av relationer mellan positioner vilka besättes av människor och institutioner som strider om något för dem gemensamt. Ett socialt fält är med andra ord en avskild och relativt självständig värld med egna inträdeskrav, egna måttstockar för bedömning av framgång och fiasko, egna former för belöning och straff etc.”³⁰ I litteraturfältet gäller striden rätten att definiera vad som är god litteratur. Om fältet ska kunna existera gäller det med andra ord att det finns människor som tycker att just litteratur är mycket viktigt.

²⁹ Bourdieu, 2000, s. 137f.

³⁰ Donald Broadys förord till Bourdieu, 2000, s. 9.

I Bourdieus litterära fält finns det en motsättning mellan det *begränsade fältets produktion*, det vill säga de smala, ”finkulturella” böckerna och *det kommersiella fältet* som inte ger lika hög prestige men kan ge desto större ekonomiskt kapital genom bokförsäljning. Det pågår också strider mellan de etablerade och nykomlingarna i respektive fält. Med hans beskrivning tillhör litterärt prisade debutanter, som i denna studie, det konsekurerade avantgardet, alltså nykomlingar som tagits emot och upphöjts inom det litterära begränsade fältet.³¹

Bourdieu använde sina teorier för att beskriva och analysera uppkomsten av ett autonomt litteraturfält med egna spelregler i 1800-talets Frankrike, ett mycket självständigt fält där deltagarna i systemet förhöll sig till och var beroende av varandra, i högre utsträckning än av omvärlden. Så autonoma framstår inte aktörerna i dagens svenska litteraturfält. De är beroende av omvärlden och har i många fall också alternativa karriärer vid sidan av författandet. Inte heller framstår de som lika stridande som aktörerna i 1800-talets Frankrike. Ändå kan Bourdieus begrepp vara relevanta för en samtid där konstnärsliv i franska fattiga bohemers anda fortfarande står i kontrast mot ekonomisk framgång. Bourdieu kallar motsättningen mellan symboliskt och ekonomiskt kapital för en anti-ekonomisk ekonomi, där stora försäljningsframgångar naggar det kulturella kapitalet i kanten.³²

Vad kan man då göra med Bourdieu år 2021, i Sverige? Jag använder Bourdieu som raster eftersom hans teorier om fält och kapital fortfarande är relevanta. Dock är jag skeptisk mot hans syn på författarna som kombattanter i det litterära fältet och nykomlingarna som några som vill störta tidigare generationer. Denna syn framstår inte som helt översättningsbar till en svensk samtid. Visst finns det strider även här och nu, men i stor utsträckning interagerar och kommunicerar författarna med varandra inom fältet utan uppenbara maktstrider. Dessutom är Bourdieus tankar om att det skulle finnas en motsättning mellan ekonomiskt och kulturellt kapital till viss del överspelade, åtminstone i Sverige. Bland annat Augustipriset har visat hur kulturell prestige och ökat ekonomiskt kapital kan gå hand i hand. Framväxten av detta litterära mellanområde behandlas i *Höstens böcker* (2015). Det finns enligt författarnas resonemang där fortfarande ett spänningsområde mellan pengar och konst,

³¹ Bourdieu, 2000, s. 192ff.

³² Ibid, s. 139f.

men också en strävan hos författare och förlag att nå den attraktiva positionen i mellanområdet där ett verk kan leda till både ekonomiskt och kulturellt kapital.³³

Den amerikanske forskaren James F English utgår från Bourdieus teorier, samt lyfter fram en betydelsefull variant av symboliskt kapital: *medialt kapital*.³⁴ Det mediala kapitalet skapas när individer blir omskrivna och/eller förekommer i etermedier och är ett högst relevant begrepp här, inte minst eftersom det mediala kapitalet kan skapa en bro mellan det symboliska och kulturella och det konkret ekonomiska kapitalet.³⁵ Den massmediala uppmärksamheten kan generera både försäljningsframgångar och kulturellt kapital i form av ökad prestige. I föreliggande studie mäts begreppet medialt kapital genom räknande av träffar i Retriever, ett arkiv som samlar artiklar från medier. Digitalt kapital i form av sökmotorträffar skulle också ha kunnat erbjuda en sorts mätning av symboliskt medialt kapital men träffar i Retriever, som samlar enbart redaktionella källor, gör det lättare att mäta omnämnanden i medier som har hög relevans för det mediala kapitalet i det svenska litteraturfältet.

Ytterligare ett kapitalbegrepp används i denna uppsats för att beskriva och analysera debutanternas förändring: *identitetskapital*, närmare bestämt författaridentitetskapital. Identitetskapitalet är en sorts symboliskt kapital men det uppstår inte i litteraturfältet, utan hos författarna och i deras nära krets. De amerikanska sociologerna James E. Côte och Seth J. Schwartz som använder begreppet för att analysera hur ungdomar formar sin identitet beskriver det som en förvärvad inre styrka som hjälper någon att övervinna utmaningar och uppnå mål i livet.³⁶ Identitetskapitalet smälter samman inre psykologiskt och yttre sociologiskt kapital, när människor formar sin [yrkes]identitet – och det verkar vara en kombination som fungerar för att beskriva det som uppstår även i denna studie.

Till sist: Begreppet *prisnominerade debutanter* används här som samlingsnamn för både vinnare och nominerade av Augustpriset, Borås Tidnings Debutantpris och Katapultpriset.

³³ Forslid et al., 2015, s. 318.

³⁴ James English, *The Economy of Prestige: Prizes, Awards and the Circulation of Cultural Value*, Harvard University Press, Cambridge, MA, 2005, t.ex s. 51, s. 207f, s. 234.

³⁵ Jerry Määttä, som forskat om svenska priser med avstamp i Englishs begrepp, har använt sig av formuleringen ”journalistiskt kapital”; jag föredrar ”medialt kapital” som även Määttä beaktar som en alternativ översättning. Jag ser begreppen som synonyma.

³⁶ James E. Côte & Seth J. Schwartz ”Comparing Psychological and Sociological Approaches to Identity: Identity Status, Identity Capital, and the Individualization Process, *Journal of Adolescence* 25(6), s. 575 1–86.

Forskningsöversikt

Svenska skönlitterära prisnominerade 2010-talsdebutanter har inte varit föremål för någon specifik forskning tidigare. Däremot finns det studier av litterära priser både i Sverige och utomlands, samt studier ur litteratursociologiskt perspektiv av svenska samtida debutanter.

Jerry Määttä vid Litteraturvetenskapliga institutionen på Uppsala universitet gjorde 2010 den första stora kartläggningen av svenska och samnordiska skönlitterära priser, ”Pengar, prestige, publicitet”.³⁷ Han behandlar 138 priser och utmärkelser som tilldelats författare som skriver skönlitteratur på svenska för en vuxen publik. Määttas genomlysning visar hur de svenska litterära priserna har blivit fler och är viktig för att sätta in denna studies tre undersökta priser Augustpriset, Borås Tidnings Debutantpris och Katapultpriset i ett sammanhang där Määttä slår fast att de är några av de största svenska litterära priserna, sett till medialt genomslag.³⁸

På den internationella arenan har den amerikanske forskaren James F. Englishs bok *The Economy of Prestige* (2005) fått stor spridning. Han har kartlagt litteraturprisernas historia och exploderande utveckling i framför allt USA och Storbritannien, analyserat prisernas praktik och instiftarnas och prisjuryernas drivkrafter.³⁹ English utgår från Bourdieus tankar om symboliskt kapital i sin analys och lägger själv till begreppet medialt – eller journalistiskt – kapital, en vidareutveckling av Bourdieus ekonomiska och kulturella kapital. Studien har varit viktig för en djupare förståelse av hur samtidens prissystem och dess historiska bakgrund ser ut.

Jon Helgason vid Linnéuniversitetet har gjort en fallstudie av det relativt kortlivade men prestigefyllda priset Umeå novellpris, där han beskriver och analyserar priset.⁴⁰ Föreliggande studie förhåller sig dock inte aktivt till Helgason eller Umeå novellpris, som är nedlagt.

När det gäller bakgrund, kontext och fördjupande resonemang om det litterära fältet i 2010-talets Sverige föreligger *Höstens böcker* (2015), en studie om litterära

³⁷ Jerry Määttä, ”Pengar, prestige, publicitet. Litterära priser och utmärkelser i Sverige 1786–2009”, *Samlaren*, årg. 131, 2010, s. 232–329.

³⁸ Määttä, 2010, s 257.

³⁹ English, 2005.

⁴⁰ Jon Helgason, ”Umeå novellpris som aktör-nätverk”, *Litterära värdepraktiker: aktörer, rum, platser*, Torbjörn Forslid et al., Göteborg/Stockholm, Makadam förlag, 2017.

värdeförhandlingar av Torbjörn Forslid, Jon Helgason, Lisbeth Larsson, Christian Lenemark, Anders Ohlsson och Ann Steiner.⁴¹ Forskarna åskådliggör hur litterärt värde skapas genom komplexa processer och så kallade värdeskapande handlingar och visar hur etnografiska metoder, fältarbete och empiriska studier kan användas inom litteraturvetenskap. I bokkapitlet ”Drömmen om debuten” beskriver och analyserar de värdeförhandlingen kring debutanter. I *Höstens böcker* finns också kapitlet ”En värdeförhandlingsprocess – Sami Saids *Väldigt sällan fin*”, en fallstudie av hur värde skapas kring debutanten Sami Saids författarskap, genom prisnomineringar med mera. *Höstens böcker* har bidragit med kunskaper om litteraturfältets värdeförhandling och forskarnas etnografiska ansats har varit en inspiration för angreppssättet i denna studie.

Den forskare som studerat svenska samtida debutanter mest ingående är Henrik Fürst. Han anlägger ett litteratursociologiskt perspektiv, ofta med kvantitativ ansats. I *Debutant!* (2019) har han gjort en kartläggning av 813 debutanter under perioden 1997–2014.⁴² Studien ger en väsentlig översikt över debutantfältet. Fürst kartlägger alla debutanter och intresserar sig specifikt för dem som fått ett ”särskilt uppmärksammat mottagande”, där prisnomineringar är en av faktorerna men även antal recensioner i stora tidningar, översättningar till andra språk eller filmatiseringar av böcker. Den kvantitativa bakgrundsstudien i denna studie jämförs med Fürsts siffror i *Debutant!*.

I artikeln ”Varför drömmer man om att bli författare?” analyserar Fürst författardrömmen och glappet mellan den och möjligheten att försörja sig på sin dröm.⁴³ Där sammanfattar han forskning om författardrömmen. Föreliggande studie kan sägas ta avstamp i Fürsts breda forskning, med avsikt att fördjupa och komplettera det som framkommit om svenska samtida debutanter där.

Det finns alltså tidigare forskning om priser och forskning med sociologisk ansats om debutanter. Tidigare forskning har dock inte kombinerat priser och debutanter i en specifik studie, eller undersökt hur de prisnominerade debutanterna själva resonerar genom att använda kvalitativa intervjuer. Mot den bakgrunden hoppas jag genom min kvalitativa

⁴¹ Forslid et al., *Höstens böcker: Litterära värdeförhandlingar 2013*, Göteborg/Stockholm, Makadam förlag, 2015.

⁴² Henrik Fürst, *Debutant!: Vägar till skönlitterär debut och ett särskilt uppmärksammat mottagande*, Uppsala, Avd. för litteratursociologi, Litteraturvetenskapliga institutionen Uppsala universitet, 2019.

⁴³ Henrik Fürst, ”Varför drömmer man om att bli författare”, *Tidskrift för litteraturvetenskap*, 2020 vol 50 nr 4–5, s. 10–20.

intervjuundersökning med fokus på skönlitterära 2010-talsdebutanter kunna bidra med ny kunskap och förståelse för författaren på det samtida svenska litterära fältet.

Jag kommer först att göra en kort bakgrundsteckning, innan jag går över på analysen av intervjumaterialet.

II. Bakgrund

Prestigefyllda priser: Augustpriset, Katapultpriset och Borås Tidnings Debutantpris

Augustpriset och de båda debutantpriserna Borås Tidnings Debutantpris och Katapultpriset är viktiga inslag i ett kulturellt system där litteraturpriser tar större och större plats på det litterära fältet, både i Sverige och i andra länder.

En kort tillbakablick: Den första betydande milstolpen för samtida litteraturpriser var instiftandet av Nobelpriset i litteratur 1901. Två år senare delades det första Goncourtpriset ut i Frankrike och ett år därefter förklarade den amerikanske publicisten Joseph Pulitzer sin avsikt att instifta Pulitzerpriset i USA.⁴⁴ Under 1900-talet har antalet priser exploderat; de litterära prisernas antal har tiofaldigats från 1920-talet till 2000-talet i Storbritannien och USA.⁴⁵ När Jerry Määttä gjorde den första stora kartläggningen av svenska och samnordiska skönlitterära priser 2010 listade Wikipedia 145 litterära priser.⁴⁶ Det var oklart om alla var aktiva men Määttä lyckades undersöka 138 av dem och drog slutsatsen att det fanns minst 140 priser.⁴⁷

På 1990-talet uppstod en boom av svenska litterära priser, 35 nya instiftades. 2000-talets första decennium låg inte långt efter, då tillkom 31 nya priser.⁴⁸ Enligt Määttä har litterära priser fått en allt viktigare symbolisk funktion i det litterära fältet, som ett sätt att mäta kvalitet. Han skriver:

Mycket talar rentav för att de litterära priserna, åtminstone de största och mest mediala, håller på att ta över alltmer av litteraturkritikens traditionella roll både som konsekrationensinstans och som marknadsförare av kvalitetslitteratur – att priserna helt enkelt fått större betydelse än litteraturkritiken för både det enskilda verkets anseende och dess försäljningssiffror, vilket i sådana fall skulle innebära att priserna blivit allt viktigare för både författaren och dennes förlag.⁴⁹

⁴⁴ Avsikten framgår i Pulitzers testamente från 1904, enligt Pulitzerprisets officiella hemsida www.pulitzer.org. De första priserna delades dock ut först 1917. [Uppgift hämtad 19/12 2021].

⁴⁵ English, 2005, s 324. Avser jämfört med utgivningsökningen.

⁴⁶ Määttä, 2010, s. 232–329.

⁴⁷ Ibid, s. 316.

⁴⁸ Ibid, s. 250.

⁴⁹ Ibid, s. 232.

Trenden har fortsatt även under 2010-talet, med ungefär samma ökningstakt. I Sverige är antalet litteraturpriser nu 175.⁵⁰

Augustpriset, Borås Tidnings Debutantpris och Katapultpriset är tre av de centrala priserna inom det svenska litteraturfältet. Augustpriset är överlägset störst sett till medialt utrymme, men även Borås Tidnings Debutantpris och Katapultpriset hör till de viktigaste priserna när det gäller medialt genomslag. Under 2010-talet ligger Borås Tidnings Debutantpris tvåa och Katapultpriset femma på listan över pressomnämmanden.⁵¹

Augustpriset

Det största svenska priset, Augustpriset, instiftades 1989 av bokförlagens branschorganisation Svenska Förläggareföreningen.⁵² Priset är döpt efter författaren August Strindberg och delas ut i tre klasser: årets skönlitterära bok, årets fackbok och årets barn- och ungdomsbok. Prissumman är 100 000 kronor, ett belopp som inte höjts sedan priset instiftades. Med tiden har prissumman kommit att spela mindre roll, eftersom försäljningen tenderar att öka så kraftigt för den bok som tar hem priset.

Augustprisets position är egentligen en omöjlighet för den som strängt anammat Bourdieus idéer om att kulturellt och ekonomiskt kapital skulle vara motsatspar och anser att den författare som säljer mer därmed tappar i anseende hos kultureliten. Augustpriset har hög status inom det begränsade litterära fältet såväl som hos publiken och i bokhandeln. Priset skapades av ogenerat kommersiella skäl, med det brittiska Bookerpriset som inspiration. Initiativtagaren, förläggaren och författaren Per I. Gedin slår fast: ”Jag vill understryka det här, Augustpriset är ett kommersiellt pris, det är till för att sälja böcker, för att böcker ska bli lästa. Jag är oerhört nöjd att vi har kunnat förena det litterära med det kommersiella.”⁵³

Visst får de nominerade uppmärksamhet men det är vinnarna som brukar få den stora försäljningsskjutsen. Marit Kapla vann 2019 med *Osebol* och dikteposet har sålt totalt 25 000,

⁵⁰ Wikipedia [Uppgift hämtad 19/12 2021]. Det är svårt att avgöra om antalet är exakt utan att göra en mycket omfattande undersökning, men det är rimligt att anta att det stämmer ungefär.

⁵¹ Retriever 1/1 2010–31/12 2020: Augustpriset 24 380 träffar, Borås Tidnings Debutantpris 2 982, Katapultpriset 1 343. Sveriges Radios Romanpris har tredje plats med 2875 träffar och Piratenpriset fjärde plats med 1442.⁵¹

⁵² ”och Augustpriset går till...”, rapport från Svenska förläggareföreningen, 2008.

⁵³ Videointervju augustpriset.se, publicerad på Youtube 21/5 2014. [Uppgift hämtad 19/12 2021]. <https://www.youtube.com/watch?v=p8T8rd6MeXY>

en ofantlig upplaga för lyrik. Under 2010-talet har tio debutanter funnits bland de Augustynominaerade, vilket gör priset relevant i denna studie.

Katapultpriset

1991 instiftade Sveriges Författarförbund sitt pris Katapultpriset som delas ut till årets bästa skönlitterära debutant. Prissumman har varierat under årens lopp eftersom prispengarna sker genom insamling från svenska kulturredaktioner. 2020 var beloppet 40 000 kronor.

Författarförbundets skönlitterära sektion var initiativtagare och juryn utgörs av hela eller delar av Författarförbundets skönlitterära sektionens styrelse.⁵⁴ Syftet är, enligt Författarförbundets representant Mirja Unge, att ”ge den nya litteraturen större uppmärksamhet och samtidigt ge fler läsare möjligheten att hitta fram till debutanternas böcker.” Förhoppningen är att prissumman skall ge pristagaren möjlighet att ägna sig åt nya litterära projekt: ”Vad juryn söker efter mer specifikt är ett litterärt medvetet verk i vilket form, språk och innehåll utgör en genomarbetad helhet.”⁵⁵

Det finns ingen kommersiell ambition; Katapultpriset är ett pris där seniora kollegor lyfter fram nykomlingar utan tanke på bokförsäljning. Priset delades till en början ut utan nomineringar men 2014 började man nominera en grupp författare.⁵⁶ Nomineringarna tillkännages normalt i januari. Tanken var att ge uppmärksamhet till fler debutanter, inte bara en vinnare. I motsats till Augustgalan, där man sprättar kuvert på scenen under stor dramatik och medvetet skapar spänning har Katapultpriset tonat ner tävlingsmomentet och brukat ordna en stillsam uppläsningsskväll med alla nominerade, där man inte avslöjar vem av dem som vinner. Vinnaren har meddelats vid ett senare tillfälle, genom ett diskret telefonsamtal utanför rampljuset.⁵⁷ På så sätt skonar Katapultpriset författarnas nerver men betalar troligen med minskat medialt kapital eftersom det inte finns någon dramatisk höjdpunkt för medier att bevaka.

⁵⁴ Mirja Unge, e-post 3/12 2020.

⁵⁵ Ibid.

⁵⁶ Antalet nominerade har varierat mellan fyra och sex. Vidare uppgifter finns i appendix.

⁵⁷ 2021 frångick man detta och delade ut priset i direktsändning på scenen på festivalen Littfest, utan att författarna fått veta i förväg vem som skulle vinna.

Borås Tidnings Debutantpris

Borås Tidnings Debutantpris delades ut för första gången 2001, efter att tidningens dåvarande chefredaktör Jan Öjmertz föreslagit kulturchef Stefan Eklund att tidningen skulle grunda ett kulturpris. Sedan tidigare delade tidningen genom sin ägare Tore G Wärenstams stiftelse ut ett lokalt kulturstipendium till en ung kulturutövare. Det nya priset skulle vara större, ha en prissumma på 100 000 kronor och omfatta hela Sverige, inte bara *Borås Tidnings* spridningsområde. Gemensamt bestämde Öjmertz och Eklund att det nya priset borde bli ett debutantpris för skönlitteratur. Ambitionen var att visa hur *Borås Tidning* såg på det skrivna ordets vikt och ge en ny lovande författare ekonomisk möjlighet att skriva en andrabok. *Borås Tidning* var då en okänd aktör på den litterära parnassen, en landsortstidning bland många andra. Om priset skulle få någon tyngd i Litteratursverige – vilket skulle gynna både författarna och *Borås Tidning* – behövdes något mer än tidningens namn. Bibliotekshögskolan vid Högskolan i Borås fick frågan om att bli samarbetspartner och accepterade.

Kulturjournalisten och litteraturvetaren Ingrid Elam, som var ett känt och respekterat namn i litteraturvärlden, tillfrågades om att bli ordförande för den första juryn och tackade ja. Det nya landsortspriset med den stora prissumman gav upphov till en del uppståndelse i medier.

Redan från början fanns tanken att priset inte skulle ta kommersiella hänsyn, bara belöna litterär kvalitet. Genom att ha fem nominerade, inte bara en pristagare, skapades möjlighet att uppmärksamma fler författare än bara vinnaren. Priset delades ut på scenen i Borås och det potentiellt traumatiska ögonblicket när bara en av de fem nominerade skulle ropas ut som vinnare desarmerades genom att de nominerade fick veta i förväg vem som vann.⁵⁸ Den initialt seminarieliknande prisutdelningen har under årens lopp ändrats till en gala med musikinslag och festlig inramning. Debutantdagen innehåller också ett gymnasiebesök i Borås där författarna samtalar med elever som har läst de nominerade böckerna.

77 nominerade debutanter under 2010-talet

Borås Tidnings Debutantpris och Katapultprisets instiftare talar om litterärt värde, medan Augustpriset ytterst syftar till bokförsäljning. Augustprisets kommersiella anspråk har dock inte sänkt prisets anseende i litteraturfältet. Precis som sin brittiska motsvarighet Bookerpriset

⁵⁸ Sedan 2010 får de inte längre veta, de förväntas numera klara av anspänningen.

är Augustpriset mycket prestigefyllt. Även de båda debutantpriserna är prestigefyllda och uppmärksammade, säkert delvis för att de ges till nya författare som har stort nyhetsvärde. Båda debutantpriserna framhåller litterärt värde som viktigast. Samtidigt positionerar de sig själva och författarna på den litterära arenan genom till exempel prisevenemang och informationsspridning om de prisnominerade. Om prisutdelarnas enda ambition vore att de litterärt mest lovande författarna skulle få tid och pengar att skriva skulle de ju annars kunna sätta in pengar på en utvald författares bankkonto i tysthet. Genom att skapa uppmärksamhet för priserna ger instiftarna också författarna större symboliskt kapital.

Vilka har då nominerats till något av de tre priserna? Totalt 77 debutanter under 2010-talet har nominerats till ett eller flera av priserna, varav cirka två tredjedelar är kvinnor.⁵⁹ De prisnominerades medianålder vid debuten var 33 år. Flera sena debutanter har haft stora framgångar, som Tomas Bannerhed (45 år), Marit Kapla (49 år) och Karin Smirnoff (54 år).

De prisnominerade debutanterna är oftast storstadsbor: 49 av de 77 (64 procent) bodde i Stockholm när de debuterade, ytterligare 17 personer (22 procent) i Göteborg eller Malmö. Totalt 66 av de 77 (86 procent) bodde alltså i en svensk storstad. Fem nominerade debutanter bodde utomlands; bara fyra personer bodde i en svensk mindre stad eller samhälle.

Majoriteten av de nominerade har gått någon skivlinje med Biskops-Arnös författarskola överlägset i topp: 31 av de nominerade (40 procent) har gått där. Nio nominerade har gått Skurups skivlinje, sju Litterär gestaltning vid Göteborgs universitet och tre Författarskolan vid Lunds universitet.

De 77 författarna har debuterat med 42 romaner, 25 diktsamlingar, sex novellsamlingar, två prosalyriska texter och en övrig prosatext.⁶⁰

De största förlagen har flest nominerade: Albert Bonniers förlag, 20 författare, och Norstedts, 14 författare, är de förlag som gett ut flest nominerade följt av Natur & Kultur, sex, Modernista, fyra, Teg Publishing, tre, Weyler, tre, samt Forum, Brombergs, Dockhaveri, Nirstedt/litteratur och Ordfront med två titlar var. Ingen egenutgivare eller författare från hybridförlag finns med bland de nominerade.⁶¹

⁵⁹ 50 kvinnor, 26 män, 1 icke-binär. Sammanställningen är gjord för föreliggande studie, vidare uppgifter finns i appendix.

⁶⁰ Sammanlagt 76 böcker, eftersom diktsamlingen *Familieepos* (Lund: Ellerströms, 2017) skrivits av två författare, Johanna Frid och Gordana Spasic.

⁶¹ Uppgifterna är sammanställda för denna studie. Tabeller och mer omfattande statistik om 2010-talets 77 prisnominerade debutanter finns i appendix.

2010-talet som litterärt debutantdecennium

2010-talet inleddes i ljuset av – eller kanske i skuggan av, beroende på vilken sorts ny skönlitteratur man önskar sig – ett litterärt manifest som stred för epikens återkomst. 2000-talet hade varit de litterära experimentens decennium med kortprosa och prosalyrik och hade bjudit på genombrott för nya svenska författare som Lotta Lotass, Jonas Hassen Khemiri och Sara Stridsberg. Vissa talade föraktfullt om att en ”skrivarkursprosa” eller ”Biskops-Arnöprosa” hade brett ut sig i det nya Litteratursverige, som kritikern Petter Bengtsson: ”Biskops-Arnö-litteratur kan man kalla genren. Den utmärks av en formell skicklighet och ett torftigt och ytligt gestaltat innehåll. Bakom den duktigt slipade, ofta kyliga textytan döljer sig sällan någon verklig kärna eller berättelse.”⁶² I *Dagens Nyheter* frågade en läsare bibliotekarien Jenny Lindhs frågespalt vad som egentligen avsågs med begreppet skrivarkursprosa, som användes som ett skällsord. Lindh svarade: ”Blodlös, mekanisk, skitnödig, intill förväxling likriktad.”⁶³

Det litterära manifest som publicerades i *Dagens Nyheter* hösten 2009 och gav upphov till en efterföljande glödande manifestdebatt undertecknades av en grupp författare som ville återupprätta det litterära berättandet och hade tröttnat på att litteratureliten premierade formexperimenten: ”Vi vill dels göra upp med romantiseringen av modernismen och dels föra ut det goda berättandet till många läsare som en motvikt till all kriminallitteratur.”⁶⁴ Manifestet innehöll också en syrlig gliring till – den försynta, men kanske litterärt provocerande – Lotta Lotass, nyinvald akademiledamot som hade tilldelats det första Borås Tidnings Debutantpris 2001. Hennes namn nämndes inte, men adressen var tydlig eftersom författarna lovade att aldrig förpacka sina osorterade texter i en pappkartong, vilket Lotass hade gjort med ett av sina verk.⁶⁵

⁶² Petter Bengtsson, ”Debut har blivit en egen genre” *Hallandsposten* 9/6 2006, recension av Wahlström & Widstrands debutantantologi, finns i Retriever. [Hämtad 19/12 2021]

⁶³ Jenny Lindh, Fråga bibliotekarien: ”Vad är det för fel på skrivarkurser”, frågespalt i *Dagens Nyheter* 22/10 2011. [Hämtad 19/12 2021] <https://www.dn.se/kultur-noje/bocker/hur-ser-ditt-drombibliotek-ut/>

⁶⁴ Susanne Axmacher, Jesper Högström, Sven Olov Karlsson, Jens Liljestränd, Anne Swärd, Jerker Virdborg och Pauline Wolff, ”Manifest för ett nytt litterärt decennium”, *Dagens Nyheter* 22/8 2009. [Hämtad 19/12 2021] <https://www.dn.se/arkiv/kultur/manifest-for-ett-nytt-litterart-decennium/>

⁶⁵ Lotta Lotass bok hette *Den vita jorden* och gavs ut på Albert Bonniers förlag 2007.

Det svenska samtida litteraturfältet har väl sällan doftat så starkt av Bourdieu som då; han skriver att det som striden gäller i fältet är just rätten att avgöra vad som är god litteratur men oftast är det svårt att skönja några svenska litteraturstrider värda namnet. Utom då. Manifestdebatten handlade ju faktiskt om vad som borde tillmätas högt estetiskt värde och om hur litteratureliten – enligt manifestförfattarna – var ute och cyklade med sin förkärlek för experimentell 2000-talsmodernism.

Manifestet fick stort genomslag i det smala litteraturfältet och 2010-talet blev faktiskt, till stor del, ett decennium för epikens återkomst. De som trängde genom bruset och fick starkast genomslag hos prisjuryer och på den litterära parnassen var ofta episka berättare. De enda debutanter som fått både Augustpriset och Borås Tidnings Debutantpris uppfyller manifestförfattarnas förhoppningar om epikens återkomst: Tomas Bannerheds roman *Korparna* från 2011 är en klassisk roman och Marit Kaplas *Osebol* från 2019 är ett berättande diktepos baserat på intervjuer, en lyrik som också är epik.

En stor och synlig förändring från 2000-tal till 2010-tal har skett med de skönlitterära författarna, oavsett vad de skriver. De har generellt blivit mer scenvana och skickliga på att tala om sina texter offentligt. Författaren som kändis var inget okänt fenomen även på 00-talet – och innan dess – men utvecklingen med fokus på författaren, inte bara texten, har eskalerat under 2010-talet.⁶⁶ En majoritet av de författare som prisnominerats under 2010-talet har gått skivlinjer, där en viktig beståndsdel i utbildningen är att läsa upp och tala om sin text med andra människor. Säkert har det spelat in för författarnas ökade scenvana.

En annan 2010-tals trend är att de skönlitterära debutanterna blir fler och fler för varje år som går.⁶⁷ Det litterära toppskiktet framstår som ungefär lika stort – eller litet – men kvantiteten är större och ekonomiskt framgångsrika hybridförlag som Hoi eller Ekström & Garay står bakom många debutanter.⁶⁸

Det totala antalet skönlitterära debutanter 2010–2019 är 862. 58 procent är kvinnor och 42 procent män.⁶⁹ Kvinnodominansen blir större under andra halvan av 2010-talet, 2019 är 69

⁶⁶ Se t.ex. Torbjörn Forslids och Anders Ohlssons *Författaren som kändis*, Malmö, Roos & Tegnér, 2011, eller Christian Lenemarks doktorsavhandling *Sanna lögner. Carina Rydberg, Stig Larsson och författarens medialisering*, Hedemora, Gidlunds förlag, 2009.

⁶⁷ Från 67 författare 2010 till 119 författare 2019. Sammanställningen är gjord av mig, till föreliggande studie, med hjälp av Borås Tidnings debutantlistor.

⁶⁸ Hybridförlag kännetecknas av att de säljer utgivningstjänster till författare som vill få sitt manus publicerat som bok.

⁶⁹ I Fürsts *Debutant!*, s.57, utgör kvinnorna 56 % och männen 44 % under perioden 1997–2014.

procent av debutanterna kvinnor. Vi verkar gå mot en ny tid i litteraturhistorien, en omvänd värld jämfört med tidigare decennier då männen dominerat det svenska litteraturfältet.⁷⁰

Inom bokbranschens del av fältet har det också skett stora förändringar under 2010-talet, ljudbokens stora genombrott är kanske mest betydelsefullt men det finns inte utrymme att behandla i denna studie.

⁷⁰ Jfr. t.ex. studierna av Johan Svedjedal: *Prosa mellan kriget*, Uppsala: Avd. för litteratursociologi, Univ, 1983, som kartlägger åren 1916–1940 och Åsa Warnqvist, *Poesifloden*, Lund, Ellerströms, 2007, som genomlyser åren 1976–1995, där männen i båda fallen utgör cirka två tredjedelarna av författarna.

III. Analys

Följande del av studien belyser och analyserar de tio intervjuade författarnas väg till och invigning på författarparnassens begränsade litterära fält, med särskilt fokus på hur de förhåller sig till litteraturprisernas roll i sammanhanget. Gemensamt för dem alla är att de haft extra stor framgång inom det begränsade litterära fältet med sitt debutverk och därmed tillhör vad Bourdieu skulle kalla det konsekrerade avantgardet, de nya som upphöjs.

Rite de passage: Debuten blir den stora förändringen

När Tomas Bannerhed går ut på Hornsgatan i Stockholm för att fika lördagen den 8 april 2011 har han nyss gråtit. Tårarna har runnit av glädje och lättnad. Han har stått vid brevlådan och väntat på morgonen och sedan darrande kunnat bläddra fram till en hyllande förstadagsrecension i *Dagens Nyheters* Boklördag för debutromanen *Korparna*, en bok han arbetat med i över tio år. På fiket kommer folk fram och frågar ”är det du som har skrivit den här boken...?”.⁷¹ Före den dagen hade han, fylld av självkritik och tvivel, gått på bakgatorna för att undvika möten och behöva spegla sig i någon annans blick.⁷² Bannerhed säger själv att ”det är häftigt att en text kan leda till en sådan livsförändring”⁷³ men om man ska vara petig var det förstås utgivningen med det succéartade mottagandet som ledde till förändringen. När samma text var en pappersbunt som Bannerhed cyklade runt med till förlagen – för att slippa betala porto och dessutom vara riktigt säker på att manuset nått fram – väckte texten ingen uppmärksamhet bland kafégäster på Södermalm. Det är när debuten tas emot det litterära värdet uppstår. Utan en mottagare och ett sammanhang är texten bara utskriftsbläck på vitt papper.

Debuten föregås oftast av en stark längtan efter att bli utgiven författare. För att förstå hur författarna förhåller sig till sitt nya kulturella kapital krävs först en förståelse av hur de ser på sitt skrivande och av hur de strävat efter att debutera som författare. *Rite de passage* är ett

⁷¹ Personlig intervju med Tomas Bannerhed, 8/6 2020.

⁷² Ibid.

⁷³ Ibid.

lånat uttryck från franskan och betyder övergångsrit, vilket författardebuten kan sägas ha varit för denna uppsats tio respondenter när de stigit in i det litterära fältet.

Samtliga de intervjuade betraktar skrivandet som något centralt i sitt liv. De har oftast skrivit sedan de var barn eller mycket unga och ser skrivandet som en självklar del av tillvaron. Men författandet har inte setts som det förnuftiga livsvalet av omgivningen och vissa av respondenterna har skjutit upp eller lagt skrivandet åt sidan för förståndigare karriärer med tryggare försörjning. Författandet har kostat mycket i form av tid och energi och flera respondenter har fört en lång och hård kamp för att bli publicerade. Vissa uttrycker också att de upplevt känslor av misslyckande innan de debuterat. Även om skrivandet ligger i författarnas egna händer har de inte haft makt över utgivningen eller den möjliga framgången; det finns inget recept för god litteratur och ingen kan trovärdigt påstå att om du arbetar hårt kommer du att lyckas. Osäkerheten är en grundläggande premiss för den som vill bli publicerad författare. Det blir uppenbart i intervjuerna, till exempel hos Sami Said som säger att han egentligen hade gett upp författarambitionen efter de första refuseringarna: ”[...] så ville de inte ha mig. Men så tänkte jag ’nej, jag försöker en gång till’.”⁷⁴ Att författardrömmen är en högst osäker framtidsdröm stöds också av Fürsts tidigare forskning.⁷⁵ Det är ett känt faktum att förlagen får in flera tusen manus varje år och att bara en bråkdel av dem antas, vilket också lyfts fram i kapitlet ”Drömmen om debuten” i *Höstens böcker* (2015).⁷⁶

Vägen mot debuten

Majoriteten har erfarenhet av att någon gång ha blivit refuserad, ibland med samma manus som antagits av andra förlag och då blivit till deras hyllade debutverk. Isabelle Ståhl säger att hon har velat skriva en bok så länge hon kan minnas och att skrivandet var viktigare än alla andra sysselsättningar, trots att hennes texter refuserades gång på gång. ”Det var det enda jag ville så att allt annat kändes som tidsslöseri, typ.”⁷⁷ När hon var 29 kom romandebuten med *Just nu är jag här*, efter en långdragen process med ändringar och ett kontraktsskrivande som skedde bara någon månad innan boken till sist gavs ut.

⁷⁴ Personlig intervju med Sami Said, 8/6 2020.

⁷⁵ Fürst, 2020, s.12f.

⁷⁶ Forslid et al., 2015, s.139.

⁷⁷ Zoomintervju med Isabelle Ståhl, 10–11 juni 2020

Anna Fock hade runt 18 refuserade bokmanus bakom sig, ”beroende på vad man räknar som manus”,⁷⁸ innan hon 29 år gammal debuterade med romanen *Absolut noll*. Tove Folkesson hade inte skrivit några andra böcker innan hon debuterade med romanen *Kalmars jägarinnor* samma år hon fyllde 33 men manuset blev refuserat fler än 30 gånger innan det till slut antogs: ”Så det gav ju en sådan jävla eld liksom, till att om det finns möjlighet att jag har någon enda liten talang för att skriva böcker, då är det sista, sista chansen. Så viktigt var det, om du frågar hur viktigt det var.”⁷⁹

Respondenterna har ofta en högre utbildning och har i vissa fall valt bort alternativa karriärer. De tre äldsta debutanterna, Tomas Bannerhed som var 45 vid debuten, Marit Kapla som var 49 och Karin Smirnoff, som var 54, hade alla arbetat som journalister i någon form innan de debuterade skönlitterärt. Kapla sade upp sig från sitt senaste jobb och lånade pengar av sin mamma och syster för att kunna skriva *Osebol*.⁸⁰ Bannerhed sade också upp sig från jobbet för att skriva *Korparna*:

Lena: Kan du beskriva vad det var som gjorde att skrivandet var så viktigt? Nu är vi framme vid en tid då kanske många av dina bekanta började bilda familj, hade karriärer...

Och du kliver av, säger upp dig från ditt fasta jobb. [...]

Tomas: [...] i min värld var det nog så att författare var det högsta man kunde bli. Om jag fått välja på chefredaktör för DN eller statsminister eller författare, en liten poet till och med, så hade jag hellre valt poet. Så det var någonting i föreningen av det konstnärliga och det ansedda, kanske.⁸¹

Carolina Fredriksson, som debuterade som 26-åring, är utbildad arkitekt men har valt bort yrket till förmån för skrivandet, åtminstone hittills. Efter sin kandidatexamen från Chalmers åkte hon till familjens sommarhus på Öland och skrev sin debutroman *Flod*. ”Ibland har jag tagit risker. Det var inte ekonomiskt försvarbart kanske, i det läget, att göra som jag gjorde. Det var inte riktigt... ansvarsfullt, eller hur man ska uttrycka saken.”⁸²

Sami Said, som debuterade som 33-åring med romanen *Väldigt sällan fin*, har valt bort sin alternativa karriär som statsvetare: ”Skrivandet var viktigare. Men man måste vara

⁷⁸ Personlig intervju med Anna Fock 18/5 2020

⁷⁹ Zoomintervju med Tove Folkesson 23/11 2020

⁸⁰ Personlig intervju med Marit Kapla 11/5 2020.

⁸¹ Bannerhed, 2020.

⁸² Personlig intervju med Carolina Fredriksson, 20/5 2020.

förnuftig också. Fast som författare är det dåligt att vara förnuftig. [...] Man måste tro så mycket, bara på sig själv.”⁸³ Hans hållning överensstämmer med den som framgår i kapitlet om Saids debut i *Höstens böcker*, där forskarna har skuggat ”forskningsobjektet” Sami Said och skriver: ”Gång efter annan poängterade han – i linje med den förhärskande bilden av den modernistiska författaren – sitt självpåtaga utanförskap.”⁸⁴

Stina Stoor, som debuterade som 33-åring med novellsamlingen *Bli som folk*, hade levt med en stark känsla av att ha misslyckats med allt. Hon säger att tanken på skrivandet har hjälpt henne under perioder av psykisk ohälsa och att tanken på att ge ut en bok till och med höll henne vid liv när hon brottades med självmordstankar: ”Jag vet att en gång när jag var inlagd på Lillhagen [psykiatriskt sjukhus]. Så då tänkte jag att jag inte kan ta livet av mig än, jag har inte skrivit min bok. Jag måste skriva en bok först.”⁸⁵

Agnes Lidbeck, som debuterade som 36-åring med romanen *Finna sig*, hade skrivit som ung men gjort ett långt uppehåll när hon studerat, bildat familj och sedan hade ett krävande chefsjobb på en myndighet. Men skrivandet hon hade skjutit undan trängde sig fram och bröt igenom.

Agnes: [...] jag hade nog sett det som att jag var tvungen att välja mellan att vara en skrivande person – en utövande konstnär – och att ha ett bra förhållningssätt till omvärlden på många sätt. [...] Så jag gjorde någon sorts försök att låta bli att skriva under väldigt, väldigt många år. Sedan upptäckte jag att jag inte alls mårde bra av det. Och det gjorde jag i samband med den här sista graviditeten. Det var bara: Jag har så mycket som jag behöver säga nu, så nu står valet mellan att kasta sig ut från balkongen och skriva ner det på något sätt. Då började jag skriva.⁸⁶

I intervjuerna framkommer generellt en mycket stark drivkraft att skriva hos respondenterna. Det handlar dels om vad de beskriver som en konstnärlig urkraft som tränger fram och tar plats, dels om en stark längtan efter att bli författare till yrket. Både skrivkraften och författarlängtan som visas hos respondenterna får stöd i Fürsts forskning om drömmen om att

⁸³ Said, 2020.

⁸⁴ Forslid et al, 2015, s. 58.

⁸⁵ Personlig intervju med Stina Stoor, 3/9 2020.

⁸⁶ Zoomintervju med Agnes Lidbeck, 24/11 2020.

bli författare. Han definierar ”kallet och passionen” som viktigt för dem som vill inta författarrollen och listar även riskbenägenhet och mod som viktiga egenskaper.⁸⁷

Karin Smirnoff, som debuterade som 54-åring med romanen *Jag for ner till bror*, vittnar också om passion, samtidigt som hon uttrycker sig mer pragmatiskt om sitt skrivande: hon anser att författaryrket passar bra när man blir äldre eftersom man kan hålla på med det så länge man vill, ”tills man blir senil”.⁸⁸ Samtidigt berättar hon om samma sak som Lidbeck, erfarenheten av att ha satt sina egna konstnärliga ambitioner på undantag under lång tid på grund av familjen. Smirnoff hade velat söka Författarskolan i Lund tidigare men avstod eftersom hon hade små barn: ”det är egentligen inte förrän nu när barnen är i princip vuxna som... jag kände att jag ville liksom gå in i den [författar]världen. Den är ändå så egoistisk på något sätt.”⁸⁹

Samtliga respondenter har fått sina liv förändrade i samband med den *rite de passage* som författardebuten med efterföljande prisnomineringar har utgjort. De har tillförts olika sorters kapital och fått förhålla sig till nya villkor, se sig själva med nya ögon.

Priserna ger kapital – på flera sätt

Priserna är en viktig faktor när värdet skapas för debutverken och därmed för författarna. Enligt Määttä's genomlysning av skönlitterära priser på en svensk arena har antalet litteraturpriser ökat kraftigt under de senaste decennierna.⁹⁰ Utvecklingen är en del av en global trend, som framför allt James English har belyst ur amerikanskt och brittiskt perspektiv. English noterar en galopperande utveckling av antalet kulturpriser.⁹¹

Samtidigt som antalet litteraturpriser ökar minskar antalet bokrecensioner på många håll.⁹² Det tyder på att litteraturprisernas roll blir ännu viktigare för att välja ut dem som ska konsekreras, invigas in i det litterära begränsade fältets krets. Priserna ger, inte minst, ekonomiskt kapital.

⁸⁷ Fürst, 2020, s.14f.

⁸⁸ Zoomintervju med Karin Smirnoff 16/11 2020.

⁸⁹ Smirnoff, 2020.

⁹⁰ Määttä, 2010, s. 232f.

⁹¹ English, 2005, s. 28f.

⁹² Lina Samuelsson, *Kritikens ordning*, doktorsavhandling, Karlstad, Bild, text & form, 2013; Carl-Michael Edenberg: ”Den vikande kritiken”, *aftonbladet.se* 13/2 2018 [hämtad 19/12 2021]; Sölve Dahlgren: ”Litteratur-Sverige protesterar mot att SVT plockar bort bokrecensioner ur morgonprogram”, *boktugg.se* 30/5 2017 [hämtad 19/12 2021].

Osebol är den enda diktsamling som fått både Augustpriset och Borås Tidnings Debutantpris. Utan lånade pengar från Marit Kaplas mamma och lillasyster hade boken troligen inte kunnat skrivas. Kapla lade ner mycket obetalt arbete medan hon åkte fram och tillbaka mellan Göteborg och Värmland för att göra intervjuer till boken. Samtidigt var hon ensamstående förälder och oroade sig för sin ekonomi, innan mamman och systemen meddelade att de kunde hjälpa henne: ”Det [lånen] var helt avgörande tror jag, för jag hade inga sparade pengar.”⁹³

En etablerad sanning är: ”Om du vill bli rik, bli inte författare.” I den senaste stora inkomstundersökningen var medianinkomsten för författare 185 900 kronor.⁹⁴ Dock är det svårt att slå fast vad svenska författare egentligen tjänar på skrivandet, många av dem har andra jobb vid sidan av. Webbtidningen boktugg.se har räknat på hur många böcker en författare skulle behöva sälja för att få ihop en svensk medianlön på bokförsäljning, i exemplet handlar det om 82 500 böcker om året.⁹⁵ Mycket få svenska litterära författare kan hoppas på sådan försäljning; i den här undersökningen är Karin Smirnoff den enda som ligger på högre nivåer än så. Det finns förstås andra inkomster än bokförsäljning för en författare, som biblioteksersättning, arvoden för författarsamtal och uppläsningar, tv- och filmrättigheter – eller stipendie- och prispengar.

Ett mönster som framträder i intervjuerna är att många av respondenterna, precis som Kapla, gjort betydande ekonomiska uppoffringar och valt bort avlönat arbete för att arbeta med sina debutverk. Ändå säger de att de inte bryr sig särskilt mycket om det ekonomiska kapitalet som kommit med framgången.

Först en parentes, en självklarhet som ändå behöver nämnas: För att kunna vara så svalt inställd till ekonomiskt kapital som de intervjuade debutanterna verkar vara måste man förstås leva i ett land där man kan vara låginkomsttagare och ändå ha mat, bostad och livskvalitet. Vissa av respondenterna har kunnat bo gratis eller låna pengar av familjemedlemmar. Alla de

⁹³ Kapla, 2020.

⁹⁴ Gäller författare som ägnar det litterära arbetet minst 75 % av sin tid. Undersökningen som beställdes av Sveriges Författarförbund för år 2012 får läsas med försiktighet, de svarande bestod t.ex av över hälften pensionärer.

⁹⁵ Sölve Dahlgren: ”Så många böcker måste en författare sälja för att få ihop en heltidslön”, boktugg.se 31/1 2021, [hämtad 19/12 2021]. <https://www.boktugg.se/2021/01/31/sa-manga-bocker-maste-en-forfattare-salja-for-att-fa-ihop-en-heltidslon/>

intervjuade kommer inte från välbärgad medelklass, men alla bor i Sverige och har till exempel kunnat studera med studielån när de har velat.

I Bourdieus universum, som det framstår i *Konstens regler*, finns ett motsatsförhållande mellan det begränsade fältet där litteraturkännarnas hyllade kvalitetsböcker finns och det kommersiella fältet med böcker som har ekonomisk framgång. Om en författare säljer bra och tjänar mycket blir den litterära statusen låg och det kulturella kapitalet minskar, och tvärtom.⁹⁶

Om dessa litterära respondenter vore statussökande och ville öka sitt kulturella kapital borde de kanske visa förakt för ekonomisk framgång. Inget sådant förakt framkommer i intervjuerna, däremot är ekonomiskt kapital inte heller synligt som en drivkraft. Författarna skriver oberoende av ekonomi, även om de givetvis är beroende av visst ekonomiskt kapital för att kunna fortsätta skriva. Det är som om den franske 1800-talsförfattaren Gustave Flauberts ord om konsten som något oköpbart och fristående från ekonomiskt värde – Flaubert är ett viktigt analysobjekt i Bourdieus *Konstens regler* – fortfarande gäller för de svenska 2010-talsdebutanterna. Bourdieu citerar Flaubert så här: ”Ju mer samvetsgrant man utför sitt arbete desto mindre tjänar man på det. Jag försvarar detta axiom ända fram till giljotinen. Vi är lyxarbetare; och ingen är tillräckligt rik för att kunna betala oss.”⁹⁷ och, inte minst: ”Man måste älska Konsten för Konstens egen skull – annars är vilket obetydligt arbete som helst mer värt.”⁹⁸ Ungefär samma inställning finns kvar hos 2010-talsdebutanterna. Agnes Lidbeck – född 160 år efter Flaubert – säger i princip samma sak: ” den konstnärliga urkraften, den är ju det enda skälet till att jag skriver.”⁹⁹

Att författarnas kulturella kapital skulle minska när det ekonomiska ökar är en intressant tanke, men inte längre fullt relevant för svenska samtidsförhållanden. De litterära priserna utgör en spännande brygga mellan det breda och det smala litterära fältet, vilket är en slutsats även Määttä drar i sin studie av svenska litteraturpriser.¹⁰⁰ Priserna är självklara komponenter i det begränsade finkulturfältet, samtidigt som de leder till ekonomiskt kapital, ett ekonomiskt kapital som inte sänker författarstatusen.

⁹⁶ Det är en sanning med modifikation för svenska förhållanden, till exempel har Erik Peurell visat i sin avhandling *En författares väg: Jan Fridegård i det litterära fältet*, Hedemora, Gidlunds förlag, 1998, hur Fridegård's försäljningsframgångar kom efter att han först hyllats av kritiker.

⁹⁷ Bourdieu, 2000, s. 138. [Citerat efter Flauberts brev till greve René de Maricourt, 4 jan 1867, Corr., C., del V, s. 264.]

⁹⁸ Bourdieu, 2000, s. 89.

⁹⁹ Lidbeck, 2020.

¹⁰⁰ Määttä, 2010, s. 236f.

Ett utländskt exempel är det prestigefyllda brittiska Bookerpriset som leder till större försäljningsökning än något annat brittiskt pris, särskilt för vinnaren men även för de nominerade.¹⁰¹ För den svenska motsvarigheten Augustpriset gäller samma sak, så fort priset har tillkännagivits larmar förlagen boktryckerierna för extraupplagor.¹⁰² Dessutom leder uppmärksamheten till mängder av bokningar av arvoderade författarsamtal. Prissummorna är förstås också viktiga i sammanhanget. Vinnaren av Augustpriset tilldelas 100 000 kronor, Katapultprissumman varierar – eftersom pengarna samlas in från tidningars kulturredaktioner – men har ofta varit 40 000 kronor och Borås Tidnings Debutantpris ger 150 000 kronor,¹⁰³ med den uttalade förhoppningen att författaren ska använda pengarna till att lägga tid på att skriva ytterligare en bok.

Samtliga respondenter uppger att de har en fungerande ekonomisk situation vid intervjutillfället. Marit Kapla, som fick både Augustpriset och Borås Tidnings Debutantpris 2019, en kvarts miljon i prispengar, beskriver skillnaden som avsevärd. Vid intervjun pekar hon på en trasig kökslucka i lägenheten och säger att hon ska reparera den nu och köpa nya bokhyllor, saker som har fått vänta eftersom hennes årsinkomst halverades året när hon till stor del valde bort betalt arbete och skrev *Osebol*. Prispengarna och bokförsäljningen priserna genererat ger henne möjlighet till standardhöjningen, men mest centralt är inte den nya köksluckan och bokhyllan Ivar som hon ska köpa: ”Det viktigaste är att jag kan ägna all tid åt de här nya sakerna jag ska skriva.”¹⁰⁴

Tomas Bannerhed berättar om när han tilldelades Augustpriset för *Korparna* och insåg hur mycket det skulle betyda ekonomiskt. Prissumman, givetvis, men också försäljningen: ”på själva Konserthuset, när Augustpriset tillkännagivits så kallade Svante [Weyler, förläggare] till sig marknadstjejen på förlaget när vi stod tillsammans och sa ’ring på en gång till tryckeriet, vi kör 30 000 inbundna. Beställ nu på en gång.’”¹⁰⁵ Under det utdragna arbetet med debutromanen hade Bannerhed tidvis levt som fullständigt ekonomiskt bankrutt, som han själv beskriver det när han får frågan om sin ekonomi: ”Det var de där åren efter Biskops-

¹⁰¹ Sharon Norris: ”The Booker Prize: A Bourdieusian Perspective”, *Journal for Cultural Research* 2006 10, nr 2, 2006, s. 139.

¹⁰² Telefonintervju med Karin Smirnoffs förläggare Jonas Axelsson 18/11 2020 samt e-postkorrespondens med Marit Kaplas förläggare Anders Teglund 15/10 2021.

¹⁰³ Beloppet höjdes till 150 000 2020.

¹⁰⁴ Kapla, 2020.

¹⁰⁵ Bannerhed, 2020.

Arnö, då jag inte fattade att det kunde ta ytterligare tre–fyra år utan att något blev klart. Då var det... inte som *Sult* hos Hamsun men åt det hållet.¹⁰⁶

Priserna har tillfört författarna ekonomiskt kapital, men trots det har de flesta av respondenterna fortfarande jobb vid sidan av skrivandet: Bannerhed arbetar till exempel som tidningsredaktör. Sami Said, Tove Folkesson, Marit Kapla och Karin Smirnoff försörjer sig nu helt som författare. Said säger dock att han inte tror att det hade varit möjligt om han var en ”normal person”; han säger sig ha extremt små behov och kan därför leva länge på små inkomster.¹⁰⁷ Smirnoff, som nominerades till Augustpriset men inte fick det, är mest ekonomiskt framgångsrik. Hon hade som tydlig ambition redan före debuten att kunna leva på sitt författarskap och driver nu ett aktiebolag som omsatte 2,3 miljoner kronor 2020.¹⁰⁸

Det ekonomiska kapitalet som tillförts debutförfattarna, där priserna varit en bidragande orsak, framstår som nödvändigt men inte som incitament – snarare som en lättnad och en väg till oberoende. Prissumman beskrivs som betydelsefull men inte avgörande. Den ökade uppmärksamheten upplevs också kunna bidra till ökat ekonomiskt kapital, genom nya stipendier och betalda uppdrag. Sami Said säger: ”Det är ju en sak med de där nomineringarna [...] det hjälper en att få saker att hända, i ekonomisk bemärkelse. Bibliotek som hör av sig. Folk som tycker att det är roligt att ge en pengar.”¹⁰⁹

De intervjuade författarna uttrycker generellt att de har bättre ekonomi nu än innan de debuterade som författare. Visst var de yngre när de skrev på sina debutböcker, vilket kan spela in för ekonomin, men bara Carolina Fredriksson som var 26 kan sägas ha varit en ung debutant. Samtidigt, gemensamt för majoriteten är att de pratar om ekonomisk framgång i termer som ”klara mig”, ”kunna fortsätta med det jag gör”. Smirnoff, som redan tjänat flera miljoner på sitt skrivande, har samma inställning som de med mer blygsamma författarinkomster: ”Jag är inte någon konsument. Utan jag vill bara känna mig fri. Det är det enda som intresserar mig.”¹¹⁰ Friheten att kunna välja att skriva framstår som central.

¹⁰⁶ Bannerhed, 2020. Han syftar på den norske författaren Knut Hamsuns delvis självbiografiska roman *Sult*, sv. titel *Svält* från 1890, som handlar om en ung man i Oslo som svälter medan han försöker bli författare.

¹⁰⁷ Said, 2020.

¹⁰⁸ Omsättningen lär öka, under 2021 har Smirnoff både sålt filmrättigheter och skrivit kontrakt på fortsättning på deckarsuccén *Millennium*-serien.

¹⁰⁹ Said, 2020. Resonemanget uttalades i samband med en fråga om familjeförsörjning kontra fri författarroll.

¹¹⁰ Smirnoff, 2020.

Debutförfattarna är alla begåvade med högt utvecklad språklig förmåga och verkar ha hög arbetskapacitet, stark genomförandevilja och envishet – men de vill inte använda sina förmågor till att tjäna pengar. De vill ha pengar för att köpa frihet i form av tid. Vissa av författarna verkar söka en sorts ekonomiskt oberoende som dock inte liknar det börsfantomer brukar prata om; det handlar inte om att ha stora inkomster utan att ha mycket små utgifter. Därigenom går det att uppnå en sorts relativt oberoende av heltidslönearbete och karriärkarusell och i stället lägga tid på skrivandet. Med nyvunnet ekonomiskt kapital – och/eller små utgifter – kan skrivandet alltså ersätta annat avlönat arbete.

Det finns variationer som är värda att lyfta fram; det passar inte alla att ta helt ledigt för att skriva. Bannerhed är en av dem som märkt att det är bättre för honom att ha sitt andra jobb kvar, eftersom han ändå inte fick något gjort när han tog ledigt ett halvår för att skriva efter Augustpriset, han cyklade mest runt och gjorde planlös research.¹¹¹ Fock har liknande erfarenheter. Det kan gå bättre för henne att skriva när hon inte är helt skrivledig, eftersom pressen att prestera blir mindre. Även Lidbeck väljer hellre att fortsätta arbeta med annat, trots prispengarna: ”Jag tror ju att om man har någonting att säga som man behöver säga, så kommer man hitta utrymmet för att säga det. Det betyder att jag går upp klockan fem på morgonen. Men jag hittar tiden. För att jag behöver skriva det jag skriver.”¹¹² Lidbeck konstaterar att de eventuella författarinkomsterna är oviktiga som drivkraft, eftersom hon ändå försörjer sig och sin familj på annat sätt: ”Jag har ett heltidsjobb, jag har tre barn. Jag skriver inte av ekonomiska skäl utan jag skriver av rent konstnärliga skäl. Enbart, faktiskt.”¹¹³

De respondenter som har jobb vid sidan av framstår inte som mindre investerade i skrivandet, de har bara gjort andra val för sin vardag. När det gäller fortsatt skrivande hör Lidbeck till de mest produktiva. Även Fock och Bannerhed har gett ut flera nya böcker. Den enda av de tio respondenterna som inte gett ut någon ny bok inom fyra år är Carolina Fredriksson. Det beror inte på att hon valt en alternativ karriär; hon har vad hon beskriver som ett brödjobb som tidningsskribent på deltid och det litterära skrivandet är fortfarande centralt i hennes liv: ”Jobbet jag har i dag stör inte mitt skrivande. Det är jag oerhört tacksam över.”¹¹⁴ Fredriksson hoppas kunna ge ut fler böcker och ser det som ett misslyckande att inte ha

¹¹¹ Bannerhed, 2020.

¹¹² Lidbeck, 2020.

¹¹³ Ibid.

¹¹⁴ Fredriksson, 2020.

kunnat följa upp debuten. Det har hon dock gemensamt med många av 2010-talets prisnominerade debutanter. Nästan fyra av tio av de prisnominerade debutanterna 2010–2016 gav inte ut någon ny bok inom fyra år. Av de 49 författare som prisnominerades för sina skönlitterära debuter 2010–2016 hade 31 gett ut en ny bok senast vid årsskiftet 2020–2021, 18 hade det inte.¹¹⁵ Både stipendiepengar och betalda författarsamtal på bibliotek lär utebli för den som inte fortsätter publicera sig, på samma sätt som bokförsäljningsinkomsterna sinar.

Författaryrket ger osäkra inkomster och även i Fürsts forskning framkommer att det är vanligt att kombinera skrivandet med ett annat yrke, för att minska den ekonomiska pressen: ”Att bli författare behöver inte vare [sic!] ett antingen-eller-val, utan möjliggör ett både-och-val”.¹¹⁶

I Fürsts studie av författardrömmen och -debuten ur sociologiskt perspektiv konstateras att yrket har hög status trots att det inte krävs någon utbildning och trots att den ekonomiska ersättningen är låg. Han framhåller självbestämmandet som viktigt för yrkets status och påpekar att författaren kan kombinera autonomi och självförverkligande.¹¹⁷ Fürsts resonemang får stöd i denna studie, där författarna betonar vikten av sin åtråvärda frihet och att de skriver av lust, inte för pengar.

Bourdieu beskriver det smala litteraturfältet på 1800-talet som en bakvänd ekonomisk värld: ”konstnären kan bara vinna framgångar på det symboliska planet genom att förlora på det ekonomiska planet”.¹¹⁸ En sorts bakvänd ekonomisk världen är fortfarande synlig hos de svenska litterära 2010-talsdebutanterna, om än på lite annat vis. Genom att inte lägga någon tyngd vid ekonomisk framgång – utom som nödvändigt frihetsverktyg – underkänner de samtidigt strävan efter pengar och hävdar att konsten för konstens egen skull är det viktigaste.

Medialt kapital skapar dubbla känslor

James English har introducerat begreppet *medialt kapital*, ”journalistic capital” och konstaterar att det nästan verkar som om att tilldelas ett pris är det enda av nyhetsvärde en

¹¹⁵ Det innebär att 63 % gav ut ny bok inom fyra år, 37 % gjorde det inte. Uppgiften sammanställd av mig för föreliggande studie.

¹¹⁶ Fürst, 2020, s.14.

¹¹⁷ Ibid, s.14f.

¹¹⁸ Bourdieu, 2000, s.140.

kulturarbetare kan åstadkomma under sin livstid. Medierna skriver ständigt om dessa Oscarsvinnande skådespelare och Pulitzerprisbelönda författare och priserna tar plats även efter döden, i nekrologerna.¹¹⁹ Samma utveckling syns i Sverige, inte minst när det gäller författarna som tilldelas litteraturpriser; de får ofta mycket stor uppmärksamhet i medierna. Den som till exempel söker på kombinationen ”Tomas Bannerhed” och ”Augustpriset” i mediearkivet Retriever får 809 artikelträffar. Samma namn och ”Borås Tidnings Debutantpris” ger 363 träffar. Sammanlagt blir det 1172, ett hisnande antal omnämningen i medier, som de flesta debuterande författare bara kan drömma om.¹²⁰ Att använda just Bannerhed som exempel gör det möjligt att belysa effekten över längre tid. Han debuterade 2011, fick Augustpriset samma år och Borås Tidnings Debutantpris 2012. Om man väljer att använda samma sökord men starta sökningen 1/1 2013, när Bannerheds nomineringar inte längre är någon nyhet, får man 559 träffar. Nästan hälften av omnämningarna har alltså publicerats långt efter att priserna var aktuella, i intervjuer eller faktarutor till recensioner av nya verk.¹²¹ Den symboliska konfettin sitter kvar i håret även när mycket lång tid har gått.

I vårt nyhetsintensiva samhälle är det mediala kapitalet en viktig förutsättning för de andra typerna av kapital. Det mediala kapitalet är inget man kan sätta in på banken, men att bli flitigt omskriven skapar en bild av att författaren i fråga är viktig. Att bli omnämnd i samband med priserna är starkt positivt och författaren stärker sin position i litteraturfältet.

Samtidigt är det mediala kapitalet något respondenterna i studien förhåller sig ambivalent till. Samtliga har noterat hur medierna har intresserat sig för dem i samband med debuten och litteraturpriserna och flera beskriver upplevelsen som överraskande eller till och med chockartad.

Allt har heller inte varit hyllningar: I samband med Karin Smirnoffs Augustnominering 2018 uppstod en debatt, initierad av *Dagens Nyheter*s Malin Ullgren som tyckte att årets nomineringar var under all kritik.¹²² Men även negativ publicitet kan få positiva effekter. English ger stöd åt hypotesen: ju mer prestigefyllt ett pris är, desto mer får det utstå kritikernas prickskytte. Dessutom kommer kritiken ofta från dem som själva har en hög

¹¹⁹ English, 2005, s. 21.

¹²⁰ Mediearkivet Retriever 1/1 2010 t.o.m. 31/12 2020. En del av träffarna avser samma artikel som publicerats i olika tidningar, främst genom nyhetsbyrån TT.

¹²¹ 357 träffar på Augustpriset, 202 Borås Tidnings Debutantpris, 1/1 2013 t.o.m. 31/12 2020.

¹²² Malin Ullgren: ”Det skönlitterära Augustprisets värde har devalverats”, dn.se 22/10 2018 [hämtad 19/12 2021]. <https://www.dn.se/kultur-noje/malin-ullgren-det-skonlitterara-augustprisets-varde-har-devalverats/>

position i litteraturfältet,¹²³ vilket en DN-skrubent som Ullgren har. Nomineringsdebatten ledde till större uppmärksamhet för hennes bok, enligt Smirnoff, och var en viktig omständighet för succén:

Karin: Augustprismomineringen som kom då, samtidigt med utgivningen, gjorde ganska mycket. Dels för att det blev en debatt i bland annat DN om hur jävla dåliga Augustprismomineringarna var. Mig hade ju ingen naturligtvis hört talas om, en 50-plussare från Norrland som plötsligt dyker upp från ingenstans. Dels fick det ju ganska mycket uppmärksamhet och då var det väldigt mycket media som nappade. Och ville göra intervjuer, skriva artiklar och så vidare. Det gjorde också att boken blev recenserad.¹²⁴

Smirnoffs resonemang tyder på att det är svårt, kanske omöjligt, att sänka en prismominerings status genom mediekritik. Hennes berömmelse ökade bara genom uppståndelsen.

Vissa av respondenterna har upplevt medieuppmärksamheten som debuten och prismomineringarna gett som övervägande positiv. Flera uttrycker dock att de inte har trivts med att bli intervjuade. Agnes Lidbeck reflekterar kring att hon närmast skapat en mediepersona åt sig, och plågas av vad hon upplever som en roll: ”jag är djupt obekvämt med författarporträttsgrejen. [...] Men jag gör det ju. För att man vill att boken ska komma ut.”¹²⁵

Lidbecks inställning går igen hos flera av författarna. Den mediala uppmärksamheten är ett pris man får betala för att kunna nå ut och därmed kunna fortsätta skriva och ge ut böcker. I samtidens svenska litteraturfält går det knappast att ha en hög position utan medialt kapital. Prismomineringarnas tyngd är intimt sammanflätade med det mediala kapitalet de genererar och det mediala kapitalet alstrar kulturellt och i förlängningen ekonomiskt kapital. Detta stöds hos Fürst, som i sitt kapitel om debutantpriser i *Debutant!* skriver om prisernas roll när det gäller att skapa en bild av vilka böcker som ska ses som värdefull litteratur: ”Det mediala genomslaget tycks vara en förutsättning för att priset ska vara prestigefyllt.”¹²⁶

Konfetti i sängen – en bädd av kulturellt kapital

En stor del av författaren Stina Stoors liv hade präglats av bristande självkänsla, upplevda misslyckanden och dålig ekonomi. Åtminstone före författardebuten med den hyllade

¹²³ English, 2005, s.187f.

¹²⁴ Smirnoff, 2020.

¹²⁵ Lidbeck, 2020.

¹²⁶ Fürst, 2019, s. 141.

novellsamlingen *Bli som folk*.¹²⁷ När hon tar emot Borås Tidnings Debutantpris på stadsteaterns scen till publikens applåder den 24 februari 2016 är det tredje gången på kort tid hon upphöjs av en prisjury; hon har Augustnominerats hösten innan och tilldelats Katapultpriset tre veckor tidigare. Konfettin singlar genom luften, fastnar i hennes hår och kläder, lämnar ett litet glitterspår när hon senare lämnar festen och går på höga klackar genom Borås gator i natten. Konfettin hamnar till och med i hotellsängen där Stoor ska lägga sig:

Stina: Det var jättesent. Det var fyra på morgonen. [...] Då var hela min säng fantastiskt fylld med sånt där från de där glitterkanonerna på scenen.

Lena: Konfetti?

Stina: Konfetti. I hela min säng när jag kom upp där, som vinnare på natten. Det är en natt man inte glömmet.¹²⁸

Konfettin i sängen kan ses som en glittrande manifestation av det kulturella kapital som regnar över författarna i samband med litteraturpriserna.

Kulturellt kapital är det begrepp Bourdieu är mest känd för. Det fungerar fortfarande som ett namn för den ”finlitterära cred” som de prisnominerade författarna får del av. Det kulturella kapital som genereras leder enligt respondenterna ofta till ett framgångsskimmer. Förlagens representanter blir glada över nomineringarna och författarnas position i det litterära fältet stärks, vilket bland andra Isabelle Ståhl vittnar om angående sin Augustnominering: ”Då var det som att det var som en ny debut, nästan. Fast det var mycket ljusare. Det var någon hög instans som hade gett en bekräftelse på att det här är verkligen bra, oavsett vad recensioner och intervjuer säger. Det var väldigt härligt faktiskt. Det var en väldigt stor känsla av att vara bekräftad.”¹²⁹

Känslan av bekräftelse som Ståhl ger uttryck för i citatet är representativ för upplevelser många av författarna vittnar om i samband med nomineringarna. Ju mer synlig en författare blir, desto starkare blir positionen; synligheten leder till kulturellt kapital som innebär arvoderade uppdrag och möjlighet till stipendier. Steget är stort från den undanskymda position som de flesta haft före debuten.

¹²⁷ Stoor, 2020.

¹²⁸ Ibid. Citatet är inte svar på någon specifik fråga som ställts, utan ett minne som återges i början av samtalet.

¹²⁹ Ståhl, 2020.

Ett tema som framträder hos respondenterna är en överklighetskänsla som uppstått i samband med prisnomineringarna. I några fall handlar det om upplevelser av att inte ha förtjänat priserna men framför allt om förundran inför på vilket sätt det prisade debutverket har förändrat författarnas tillvaro. Marit Kapla beskriver fördelen med att ha Augustpriset och Borås Tidnings Debutantpris i sitt författar-cv: ”Det är fantastiskt och har betytt jättemycket. [...] Nu när jag skriver stipendieansökningar så smäller det väldigt högt.”¹³⁰

Sami Said hade länge sett sig som en outsider gentemot det kulturfält han själv har trätt in i. När han fick prisnomineringar för sin debut fick han en stämpel som han har klivna känslor inför. Priserna gav honom någonting att stå på, en sorts godkändmärkning: ”Det är väl den här stämpeln som man får. [...] Alla saker som händer efteråt. Att man får någon sorts framgångskimmer.”¹³¹ Said följer upp tankarna med att resonera kring hur orättvist det är att framgång föder framgång inom litteraturfältet. Vissa manus blir aldrig sedda, men om en utvald författare får medgång fortsätter det ofta.

Anna Fock var författaren som hade det där framgångsskimret runt sig vintern 2014. Hon fick först Katapultpriset och när Borås Tidnings Debutantpris skulle delas ut ropades hennes namn upp som pristagare även där. Fock klev upp på scenen och förklarade att hon valde att dela prispengarna med sina fyra mednominerade. På så sätt tog hon makten över prispengarna och satte samtidigt prisets villkor i gungning. Borås Tidnings Debutantpris uttalade mål är ju att *en* författare ska använda prispengarna till att skriva en bok till. Även om Fock delade med sig av det ekonomiska kapitalet förblev hennes eget kulturella kapital intakt. Förmodligen ökade det till och med, eftersom delningen blev mycket uppmärksammas medialt. Delningen, med Focks resonemang om hur priserna gör författare till ofrivilliga konkurrenter, skulle kunna tolkas som en kritik mot prisvärldens utnämningensmandat. Men kritiska synpunkter från rätt personer – precis som *Dagens Nyheter*s Smirnoffkritik – verkar även här göra både priserna och författarna ännu starkare, eftersom de hamnar i fokus medialt. Ju fler skandaler, desto starkare priser, enligt English.¹³²

¹³⁰ Kapla, 2020.

¹³¹ Said, 2020.

¹³² English, 2005, s. 187f.

Hinder och utmaningar

Kan den bildliga konfettin ställa till problem för en debutant? Kanske. De prisnominerade författarna behöver behålla sin egen inre kompass samtidigt som de ska navigera runt ökade förväntningar och förhålla sig till uppmärksamheten hyllningarna skapat.

Stina Stoor talar mycket om prestationsångest. Hon anser att hennes livssituation har blivit avsevärt bättre efter priserna. Samtidigt lider hon av skrivkramp och när vi ses i Stockholm kommer Stoor direkt från ett möte med förlaget, ett möte där det konstaterats att hennes påbörjade roman – som hon fått ett ansevärt förskott för – är exakt på dagen tre år försenad. Att bli upphöjd är också att hamna i ett riskabelt läge. Man får litteraturfältets ögon på sig och riskerar att drabbas av prestationsångest. Dock upplever inte Stoor att det negativa överväger. Även om hon är rädd för att falla tillbaka i misslyckandet har hon det bättre nu än tidigare.¹³³ Prestationsångesten finns där att hantera, för flera av respondenterna.

Ett återkommande resonemang, när det gäller det ökade kapitalet som priserna ger, är också att författaren måste se till att gå sin egen väg konstnärligt och inte bli för angelägen om att vara prisjuryerna till lags. Lidbeck resonerar: ”Jag ska inte börja skriva för att göra om det här eller för att få ett pris till. [...] Det är klart att man vore dum i huvudet om man inte blev glad om man får ett stort pris. Men jag tror att det farligaste som finns är att skriva böcker för att få pris.”¹³⁴

Flera respondenter resonerar också kring hur det nyvunna kulturella kapitalet påverkar hur de blir bemötta av andra. Lidbeck säger att hon märkt stor skillnad:

Agnes: Ja. Jättestor. Jättejättestor. Väldigt obehagligt, skulle jag säga. Jag säger ungefär samma saker som jag sagt innan. Jag är ungefär – exakt – som innan men folk är mycket mer intresserade och det blir mycket mer ”ååh, så intressant” i stället för ”men är du dum i huvudet?”. [...] Jag söker mig till folk som jag känner sedan innan, som inte agerar så. Och när jag träffar nya människor så är jag väldigt noggrann med att det inte är personer som vill träffa ”Agnes Lidbeck”.¹³⁵

¹³³ Stoor, 2020.

¹³⁴ Lidbeck, 2020.

¹³⁵ Ibid.

Citatet från Lidbeck är en del av ett mönster som efter hand framträdde tydligt i intervjumaterialet. Författarna ansåg ofta att omgivningen såg annorlunda på dem efter framgången, vilket kan upplevas både som positivt och negativt.

Författaridentiteten föds och skapar nya positioner

Det är inte bara i litteraturfältet författarna får en ny position. Återkommande reflektioner i intervjuerna handlar om hur författarna påverkats i sitt innersta och i sin nära krets genom den nya upphöjelsen. Det kulturella kapitalet är en valuta för litteraturfältet: författarnas nya kulturella kapital förhandlas av och är synligt för aktörer som förläggare, författare, kritiker eller prisjuror. Men minst lika viktig framstår förändringen som har skett utanför litteraturfältet, i den lilla kretsen. Det som uppstår är en sorts nyvunnet *identitetskapital*. Det är nära besläktat med kulturellt kapital, men kan inte riktigt placeras in under begreppet eftersom det inte hör hemma i litteraturfältet. Det har uppstått inuti författarna och i deras privata omgivning, familjen, vänkretsen, bekantskapskretsen.

Visst är identitetskapitalet en sorts symboliskt kapital enligt Bourdieus innebörd, men lika mycket som ett socialt kapital i sociologisk mening framstår det som ett psykologiskt kapital. Begreppet identitetskapital förekommer inom amerikansk populärpsykologi och i ”satsa-på-dig-själv-och-bygg-framgång-artiklar” på LinkedIn, där det beskrivs som något människor ska skapa sig i jakten på framgång. Inom forskningen verkar begreppet vara sparsamt använt. Den amerikanske sociologen James Côtés beskrivning av något som smälter samman inre psykologiskt och yttre sociologiskt kapital, när människor formar sin [yrkes]identitet, verkar vara en kombination som kan definiera det som uppstår även i denna studie.¹³⁶

Författarna nämner ofta det självförtroende och den ökade självkänsla som priserna och den nyvunna prestige ger. Ibland glädje, ibland någon sorts lättnad över att inte längre vara lika misslyckad i omgivningens ögon. Anna Fock säger att priserna spelat en viktig roll för hennes självförtroende: ”Jag har inte jobbat så mycket, inte haft någon annan storslagen

¹³⁶ James Côté, *The Identity Capital Model: A Handbook Of Theory, Methods, And Findings*, London, Ontario: The University of Western Ontario, 2016

karriär eller så. Så för mitt självförtroende allmänt som person, att jag har gjort någonting och att jag faktiskt kan någonting är det stort. Det betyder jättemycket.”¹³⁷

Carolina Fredriksson beskriver också hur hennes värde hos människor i hennes nära omgivning – som inte tidigare trott på henne – ökade: ”Sedan så var det viktigt att bli så hyllad och att alla omkring mig var så glada. Skit samma om de någonsin hade trott på mitt skrivande eller inte.”¹³⁸ Även Isabelle Ståhl beskriver något som skulle kunna definieras som nytt identitetskapital, efter att hon haft en känsla av att vara misslyckad: ”Jag tror att den [framgången] har bidragit till känslan av att duga. Av att ha en identitet. Att man har gjort någonting som man kan prata om att man har gjort.”¹³⁹

Identitetskapitalet som uppstår stärker författarna i synen på sig själva men det förskjuter också positioner och skapar känslor av obehag eller förundran när författarna upplever att familj och vänner ändrar sin syn på dem. Smirnoff vittnar om hur komplicerat det kan bli, hon har vänner hon inte kan umgås med längre för att de ser henne på ett nytt sätt och har svårt att stötta hennes framgång. Eller så blir de övertrevliga, vilket gör henne obekvämt. Även relationen mellan Smirnoff och hennes sambo påverkas.

Karin: Vi satt och kollade på Babel igår. Panelen fick frågan om vilka böcker de läst under året som de tyckt bäst om. Och så tog Agneta Pleijel upp *Sen for jag hem*. [...] Och så sitter vi där i soffan, Tobbe och jag. Vi har inte träffats på skitlänge. [...] ”Fan vad det här är konstigt”, säger han då. ”Alltså, det här är så himla roligt och så är det så otroligt absurt. Det är liksom som om du inte är samma person som förut. Då satt du fan inte i tv.” [...] Han är världens mest toleranta person [...] Men ändå, för honom så blir det liksom det här konstiga.¹⁴⁰

Smirnoffs hemmasoffa och de andra situationerna som beskrivits ovan är osynliga för litteraturfältet men nog så påtagliga för författarna som upplevt de förskjutna positionerna. Även Stina Stoor beskriver en genomgripande förändring efter den prisbelönta debuten:

Stina: Folk som tidigare hade tyckt att de var mycket, mycket bättre än mig började nästan fjäska plötsligt. [...] Det upplevde jag som väldigt falskt och väldigt obekvämt. [...] till och med synen på mig i min egen familj, jag upplevde faktiskt att min mamma och min bror,

¹³⁷ Fock, 2020.

¹³⁸ Fredriksson, 2020.

¹³⁹ Ståhl, 2020.

¹⁴⁰ Smirnoff, 2020.

också de allra närmaste, ändrade sin syn på mig. Och hur mycket mina åsikter tilldömdes något värde.¹⁴¹

Fjäsket är hemskt, men det personliga framgångsskimret är också njutbart när Stoor märker att hennes båda döttrar i tioårsåldern är stolta över sin berömda mamma: ”Jag är så lycklig över att de ser *den* mig och inte den andra mig, som jag hade kunnat vara.”¹⁴²

Identitetskapitalet innebär en svindlande balansgång mellan ljuvt och obehagligt, men prestigen i det är tydlig. Det ger självförtroende och en sorts alibi inför omgivningen: Identitetskapitalet hjälper författarna att hålla på med det de allra helst vill, att skriva.

Inte vinnare, men nomineringarna är viktiga

Ingen forskare har – såvitt jag vet – ägnat sig specifikt åt nomineringarnas signifikans men de framstår som betydelsefulla. Att använda sig av nomineringar kan – som Fock påpekade på Boråsscenen – ses som ett sätt att göra författare till ofrivilliga konkurrenter om prispengar de inte har bett om. Samtidigt möjliggör nomineringarna att fler hamnar i rampljuset. Ingen av respondenterna anser att det vore att föredra med bara en ensam pristagare.

Vissa nominerade vittnar om känslor av besvikelse i samband med själva prisutdelningen. Ganska snart verkar besvikelsen dock vika undan, som hos Isabelle Ståhl som menar att antiklimaxkänslan från prisutdelningarna gick över tämligen snabbt. Och när den gått över fanns den positiva effekten av att ha blivit framlyft kvar: ”Det var någon som sa att ’man kommer ändå inte ihåg vem som vann sen’.”¹⁴³

Respondenterna anser generellt att även nomineringarna är tungt vägande för inträdet i fältet. Studien av Sami Said i *Höstens böcker* stödjer detta, medieuppmärksamheten för hans debut hade börjat mattas av i december 2012 men tog ny fart i samband med den första prisnomineringen, den till Borås Tidnings Debutantpris i mitten av januari 2013.¹⁴⁴

Fyra av författarna i denna studie har enbart fått nomineringar för sin debut: Folkesson, Fredriksson, Smirnoff och Ståhl. Även de som inte vunnit ser hur nomineringarna påverkat deras position i litteraturfältet, som med Smirnoffs uppmärksamhet i samband med

¹⁴¹ Stoor, 2020.

¹⁴² Ibid.

¹⁴³ Ståhl, 2020.

¹⁴⁴ Forslid et al., 2015, s. 58.

Augustnomineringen. Tove Folkesson vittnar också om nomineringarnas betydelse, när det gäller medialt, ekonomiskt och kulturellt kapital: ”Det ger uppmärksamhet och det har gjort att jag fått till exempel uppdrag, jag fick börja föreläsa som författare. Det är det jag har levt på. [...] Särskilt här i Kalmar och på Öland har det varit jättestort, att vi har en författare som har skrivit om vår stad som har blivit nominerad till det där stora priset.”¹⁴⁵

När det gäller ekonomiskt kapital drar vinnarna förstås det längsta strået eftersom prispengarna tillfaller dem. Mängden kulturellt kapital är svårt – för att inte säga omöjligt – att mäta och jämföra. En form av medialt kapital kan dock undersökas genom träffar i artikelarkivet Retriever. Om man mäter hur många träffar de enbart nominerade författarna har jämfört med de vinnande – bland de tio respondenterna – framgår att de enbart nominerade faktiskt har fler träffar: 1635 per person i genomsnitt, jämfört med 1527 träffar i genomsnitt för vinnarna.¹⁴⁶ Om man använder denna studies mått för ”extra stor medial prestige” – över 1000 artikelträffar i Retriever – och tittar på hela gruppen prisnominerade 2010-talsdebutanter med 77 personer har sju personer som enbart nominerats och sex vinnare fått extra stor medial prestige.¹⁴⁷ Resultatet visar att vinnarna inte gynnas när det gäller det viktiga mediala kapitalet och understryker därmed nomineringarnas betydelse.

¹⁴⁵ Folkesson, 2020.

¹⁴⁶ Perioden 1/1 2010–31/12 2019. Smirnoff är överlägset mest omskriven och drar därmed upp snittet med sina 2734 träffar.

¹⁴⁷ Perioden 1/1 2010–31/12 2019.

IV. Avslutning

Sammanfattning och slutdiskussion

Studiens syfte var att undersöka och analysera hur en grupp prisnominerade debutanter på 2010-talet själva upplevt sin invigning i litteraturvärldens begränsade fält. De tio författare som intervjuats har alla nominerats till eller tilldelats Augustpriset, Borås Tidnings Debutantpris eller Katapultpriset. Särskilt fokus har legat på prisnomineringarna och på det nya kapital som skapats, både ekonomiskt och symboliskt.

Forskningsfrågorna som legat till grund för studien har varit:

- * Hur ser de intervjuade författarna på sitt inträde i det litterära fältet genom den skönlitterära debuten?
- * Vilka sorters kapital uppstår och hur förhåller sig författarna till det nyvunna kapitalet?
- * Vilka hinder och utmaningar kan författarna behöva hantera i samband med upphöjelsen?
- * Vilken betydelse har nomineringarna jämfört med vinsterna?

Det har framgått tydligt i intervjuerna att drivkraften att bli författare är stark och inträdet i det litterära fältet genom debuten innebär en stor livsförändring. Vissa av respondenterna har nått sitt mål efter många refuseringar, andra har skjutit undan skrivandet för att försörja en familj och väntat i många år på att börja skriva, innan de släppt fram skrivlusten och tagit steget fullt ut. Även de respondenter som har kvar sina ordinarie jobb ser skrivandet som något centralt i livet, så viktigt att de ofta har varit villiga att leva mycket snålt för att kunna välja bort lönearbete och i stället skriva.

Debuten genererar kulturellt kapital och litteraturpriserna är viktiga för att bidra till att stärka författarnas position i litteraturfältet. Statusen de nya författarna får är uppenbar. Positionerna förskjuts även i den privata sfären, där författaren får ökad status på gott och ont: de får beröm men ibland slår det över i smicker och inställsamhet. Det nyvunna symboliska kulturella kapitalet som ger ett sammanhang och en godkändstämpel i fältet framstår som viktigare än ekonomiskt kapital, precis som hos Bourdieu.

Jerry Määttäs undersökning av svenska litteraturpriser, där han hävdar att priserna har fått en större plats och är viktiga aktörer i det svenska litteraturfältet, får stöd i denna studie. I intervjuerna framhåller författarna prisernas betydelse.

Den ökade synligheten och det symboliska kapitalet som priserna ger de nya författarna gör det lättare att få betalda författaruppdrag och söka stipendier. På så sätt är medialt kapital centralt som katalysator för ekonomiskt och kulturellt kapital. Bourdieu nämner inte det mediala kapitalet som en symbolisk tillgång men Englishs och Määttäs resonemang om mediernas makt får ytterligare stöd i denna studie.

Det ekonomiska kapitalet som författarna erhåller genom priserna framstår inte som en viktig motivation. Författarnas drivkraft är konstnärlig. Det ekonomiska kapitalet kan köpa författarna skrivtid och frihet från lönearbete. Att leva mycket snålt kan också köpa dem frihet; det blir en sorts väg mot ekonomiskt oberoende där författarna tar makten över sin tid med hjälp av små utgifter i stället för höga inkomster. I en samtid som hyllar ekonomisk framgång har flera av respondenterna valt bort den, av kärlek till konsten. Den anti-ekonomiska ekonomin som Bourdieu tecknade en bild av i sina teorier fungerar på så sätt fortfarande som system, även om gränserna mellan konsten och kapitalet inte är lika knivskarpa som i Frankrikes 1800-tal.

Att vinna ett pris framstår inte som avgörande för respondenterna, nomineringarna är också viktiga. Dels vittnar författarna själva om det, dels visar en mätning av medialt kapital att fler enbart nominerade 2010-talsdebutanter än vinnare blivit omskrivna i fler än 1000 artiklar.¹⁴⁸ När det gäller nomineringarnas betydelse i litteraturprisfältet finns ingen tidigare forskning såvitt jag vet, så denna studie får utgöra en början.

Henrik Fürsts litteratursociologiskt orienterade studier av svenska skönlitterära debutanter kompletteras genom denna studie. Perspektiven hos respondenterna som intervjuats här visar på en önskan om frihet och självbestämmande, vilket stämmer överens med Fürsts artikel om varför man drömmer om att bli författare. Fürst skriver att författaryrkets höga status gör yrket åtråvärt och statusen som skapas framträder tydligt även i denna studies intervjuer.

De kvantitativa mönstren i bakgrundsstudien blir tydliga vid en jämförelse med Fürsts omfattande undersökning *Debutant!* som sträcker sig från 1997 till 2014 och gör det möjligt att bland annat jämföra könsbalansen över tid. Kvinnodominansen har ökat något, hos Fürst är 56 procent av debutanterna kvinnor, här är deras andel 58 procent. Den som jämför med äldre

¹⁴⁸ Retriever 1/1 2010– 31/12 2019.

svensk forskning kan konstatera att en omvälvande förändring ägt rum, Svedjedals studie av debutanter 1916–1940 visar att männen utgjordes av mer än två tredjedelar av författarna.¹⁴⁹ Det är också tydligt att debutanterna blir fler och fler, 862 under 2010-talet.

Vi är beroende av nya debutanter; om litteraturfältet ska utvecklas och följa med in i framtiden behövs ett inflöde av nya författare som tycker att inträdet i fältet är viktigt.

Vidare forskning

Det finns fler frågor att ställa om de prisnominerade debutanterna, till exempel om det svårdefinierade begreppet samhällsklass. Inte alla, men de flesta av de tio intervjuade kommer från ekonomiskt stabil och/eller akademisk medelklass. Hur ser det ut med de övriga i gruppen 77 nominerade? Den som tittar på namnlistan ser att -sonnamnen nästan saknas. De fem vanligaste efternamnen i Sverige är Andersson, Johansson, Karlsson, Nilsson och Eriksson.¹⁵⁰ Statistiskt sett borde listan med de 77 innehålla sju personer med något av namnen men det finns bara en enda.¹⁵¹ Finns det ett samband mellan samhällsklass och efternamn? Det kan vara så. I en artikel i fackförbundstidskriften *Läkartidningen* diskuteras frågan. Namn som slutar på -eus, -ius och adliga namn är överrepresenterade inom läkarkåren, medan namn som slutar på -son är underrepresenterade.¹⁵²

Vilka andra röster kommer inte till tals i den nya – mest upphöjda – litteraturen? Hur ser representationen av författare med rötter i ett annat land än Sverige ut?

Litteratursociologiska frågeställningar med feministiskt perspektiv skulle också kunna vara fruktbara. Flera respondenter tog själva upp komplikationerna med att vara kvinna – oftast mamma – och författare. Om det fortfarande är svårare att vara kvinna och författare, hur går det i så fall ihop med att kvinnorna blivit fler – och kan det i så fall ha ett samband med att många författare dröjer länge med andraboken, eller inte kommer med någon andrabok alls?

Jag lämnar de frågorna att besvaras av framtida forskning och hoppas att denna studie i någon mån har bidragit till att belysa det svenska litterära 2010-talsfältet.

¹⁴⁹ Svedjedal, 1982, s.43f.

¹⁵⁰ Enligt scb.se [Uppgift hämtad 17/12 2021]. <https://www.scb.se/hitta-statistik/sverige-i-siffror/namnsok/>

¹⁵¹ Linna Johansson.

¹⁵² Michael Lövdrup, "Läkares efternamn vittnar om sega klasstrukturer", *Läkartidningen* 46/2014.

Tack

Varmt tack till författarna som delat med sig av sina tankar, till handledare Christian Lenemark, till Tore G Wärenstams stiftelse och till Lotta Engelbrektson, Bengt Johansson, Mikael R Karlsson, Linnéa Lindsköld, Johan Nilsson och Christian Swalander.

Litteratur:

- Andersson, Kristofer, ”Vi skriver litteratur för rika människor: Biskops-Arnö stöper författare i samma mall – men det verkliga problemet är något annat”, *Aftonbladet* 29/1 2020
- Axmacher, Susanne, Högström, Jesper, Karlsson, Sven Olov, Liljestrand, Jens, Swärd, Anne, Virdborg, Jerker och Wolff, Pauline, ”Manifest för ett nytt litterärt decennium”, *Dagens Nyheter* 22/8 2009
- Bengtsson, Petter: ”Debut har blivit en egen genre”, *Hallandsposten* 9/6 2006
- Bourdieu, Pierre, *Konstens regler: det litterära fältets uppkomst och struktur*, övers. Johan Stierna, Stockholm/Stehag, Brutus Östlings bokförlag Symposion, 2000
- Bourdieu, Pierre & Haacke, Hans: *Free Exchange*, Cambridge, UK, Polity Press, 1995
- Côte, James E. & Schwartz, Seth J., ”Comparing psychological and sociological approaches to identity: Identity status, identity capital, and the individualization process”, *Journal of Adolescence* 25(6), s. 571–86
- English, James F., *The Economy of Prestige. Prizes, Awards, and the Circulation of Cultural Value*, Cambridge, Ma, Harvard University Press, 2005
- Dahlgren, Sölve: ”Litteratur-Sverige protesterar mot att SVT plockar bort bokrecensioner ur morgonprogram”, *boktugg.se* 30/5 2017 [hämtad och utskriven 19/12 2021]
- Dahlgren, Sölve, ”Så många böcker måste en författare sälja för att få ihop en heltidslön”, *boktugg.se* 31/1 2021, [hämtad och utskriven 19/12 2021]
- Edenborg, Carl-Michael: ”Den vikande kritiken”, *aftonbladet.se* 13/2 2018 [hämtad och utskriven 19/12 2021]
- Ekström, Mats & Larsson, Larsåke, ”Kvalitativa intervjuer”, i *Metoder i medie- och kommunikationsvetenskap*, red. Mats Ekström & Bengt Johansson, Lund, Studentlitteratur, 2019
- Enstedt, Daniel, *Detta är min kropp. Kristen tro, sexualitet och samlevnad*, doktorsavhandling Göteborg: Göteborgs universitet, 2011, s. 51–56
- Etnologiskt fältarbete*, red. Lars Kaijser & Magnus Öhlander, Lund, Studentlitteratur, 2011
- Forslid, Torbjörn, Helgason, Jon, Larsson, Lisbeth, Lenemark, Christian, Ohlsson, Anders & Steiner, Ann, *Höstens böcker. Litterära värdeförhandlingar 2013*, Göteborg/Stockholm, Makadam, 2015
- Fürst, Henrik, *Debutant! Vägar till skönlitterär debut och ett särskilt uppmärksammat mottagande*, Uppsala, Uppsala universitet, 2019
- Fürst, Henrik, *Selected or Rejected*, doktorsavhandling Uppsala universitet, Uppsala, Acta Universitatis Upsaliensis, 2017
- Fürst, Henrik, ”Skrivarlinjer och den skönlitterära debuten”, i *Folkbildning och forskning årsbok 2018: Folkhögskolan 150 år*, red Carlsson, Irma, Laginder, Ann-Marie, Nylander, Erik & Önnesjö, Eva, Stockholm, Föreningen för folkbildningsforskning, 2018, s. 325–341

- Fürst, Henrik, "Varför drömmer man om att bli författare", *Tidskrift för litteraturvetenskap*, vol. 50 nr 4–5 2020, s. 10–20
- Gedin, David: *Fältets herrar: Framväxten av en modern författarroll – Artonhundraåttiotalet*, Stockholm/Stehag, Brutus Östlings Bokförlag Symposion, 2004
- Herrnstein Smith, Barbara, *Contingencies of Value. Alternative Perspectives for Critical Theory*, Cambridge, MA, Harvard University Press, 1988
- Humanister i fält*, red. Åsa Arping, Christer Ekholm och Katarina Leppänen, Göteborg, LIR Skrifter, 2016
- Lantz, Annika, *Intervjumetodik: den professionellt genomförda intervjun*, Lund, Studentlitteratur, 1993
- Lenas, Sverker, "Konsten att skapa en författare. Mall eller original?" *Dagens Nyheter* 7/7 1998
- Lindh, Jenny, "Vad är det för fel på skrivarkurser" *Dagens Nyheter* 22/10 2011
- Litteratursociologi. Texter om litteratur och samhälle*, red. Johan Svedjedal, Lund, Studentlitteratur, 2012, Lars Furuland: "Litteratur och samhälle", s. 15–49, Johan Svedjedal, "Det litteratursociologiska perspektivet", s. 73–102, Bo Bennich-Björkman, "Författarkarriär och litteraturfunktion i det äldre svenska samhället", s. 393–402, Lennart Thorsell, "Den svenska parnassens 'demokratisering' och de folkliga bildningsvägarna", s 537–571
- Lövtrup, Michael, "Läkares efternamn vittnar om sega klasstrukturer", *Läkartidningen* 46/2014
- Määttä, Jerry, "Pengar, prestige, publicitet. Litterära priser och utmärkelser 1786–2009", *Samlaren, Tidskrift för svensk litteraturvetenskaplig forskning*, årg. 131, 2010 s. 232–329
- Nauwerck, Malin, "Makten över debutanten", *10-tal* #11: Komma ut, 2012
- Norris, Sharon, "The Booker Prize: A Bourdieusian Perspective", *Journal for Cultural Research* 2006 10, nr 2, 2006, s. 139–158
- O Yeah, Zac, "Skola för skrivsugna: På Biskops-Arnö slipas verktygen", *Göteborgs-Posten*, 1/4 1997
- Peurell, Erik, *En författares väg: Jan Fridegård i det litterära fältet*, Hedemora, Gidlunds Förlag, 1998
- Samuelsson, Lina, *Kritikens ordning*, doktorsavhandling Karlstads universitet, Karlstad: Bild, text & form, 2013
- Sandell, Åsa, "Skrivarkurs inget för noviser", *Dagens Nyheter* 22/2 2000
- Ståhlberg, Carin, "Här lär sig skrivarna hitta sitt språk" *Dagens Nyheter* 31/5 1995
- Svedjedal, Johan, *Prosa mellan krigen: förstagångsutgivningen av svensk prosafiktions i original i bokform för vuxna 1916–1940*, Litteratur och samhälle årg. 18:2, Uppsala, Avdelningen för litteratursociologi, Uppsala universitet, 1982
- Therén, Ida, "Varför drömmer alla människor om att bli författare", *Svenska Dagbladet* 18/9 2016
- Trost, Jan, *Kvalitativa intervjuer*, 4 uppl., Lund, Studentlitteratur, 2010
- Ullgren, Malin, "Det skönlitterära Augustprisets värde har devalverats", dn.se 22/10 2018 [hämtad och utskriven 19/12 2021]

Warnqvist, Åsa: *Poesifloden. Utgivningen av diktsamlingar i Sverige 1976–1995*, Skrifter utgivna av Avdelningen för litteratursociologi vid Litteraturvetenskapliga institutionen i Uppsala, 54, Lund, Ellerströms, 2007

Muntliga källor:

Axelsson, Jonas, telefonintervju 18/11 2020
Bannerhed, Tomas, personlig intervju 8/6 2020
Eklund, Stefan, personlig intervju Borås 15/12 2020
Fock, Anna, personlig intervju 18/5 2020
Folkesson, Tove, videointervju 23/11 2020
Fredriksson, Carolina, personlig intervju 20/5 2020
Kapla, Marit, personlig intervju, Göteborg 11/5 2020
Lidbeck, Agnes, videointervju 24/11 2020
Lundborg, Mats, personligt samtal, Biskops-Arnö, Bålsta 27/8 2021
Said, Sami, personlig intervju Stockholm 8/6 2020
Smirnoff, Karin, videointervju 17/11 2020
Stoor, Stina, personlig intervju Stockholm 3/9 2020
Ståhl, Isabelle, videointervju 10–11/6 2020

Övrigt:

Borås Tidnings debutantlistor, förteckningar över skönlitterära debutanter sammanställda årsvis från och med 2009 på *Borås Tidnings* redaktion
Gedin, Per I., videointervju om Augustpriset, publicerad på Youtube 21/5 2014
Les traducteurs, spelfilm, svensk titel *Översättarna*, Paris, Trésor Films, 2019, regi och manus Régis Roinsard, övers. Tilda Appelberg
”och Augustpriset går till...”, rapport från Svenska Förläggareföreningen, 2008-10-01
Namnstatistik, Statistiska centralbyrån, scb.se
SVT Kulturnyheterna, inslag ”W&W ger inte ut debutantantologi 2008” <https://www.svt.se/kultur/w-och-w-ger-inte-ut-debutantantologi-2008>, 23/5 2007
Teglund, Anders, förläggare Teg Publishing, e-post 4/12 2020 & 15/10 2021
Unge, Mirja, medlem i Katapultprisjuryn, e-post 3/12 2020

Appendix till Konfetti i hela min säng. En studie av prisade skönlitterära debutanter 2010–2020

Bilaga 1 Metod: Intervjuguide

Intervjuerna genomfördes utifrån de fem huvudtemana nedan. Den första frågan var alltid: ”Vad var startpunkten för din debut?”, i övrigt varierade ordningsföljden på frågorna beroende på intervjupersonernas svar. Den exakta ordalydelsen har varierat och alla frågor har inte ställts under alla samtal. Intervjupersonerna har haft möjlighet att själva lägga till egna reflektioner som de ansett vara relevanta i sammanhanget.

1. Vägen mot debuten

Vad var startpunkten för din debut?

Hur såg din situation ut under arbetet?

Vad har hjälpt dig på vägen mot debuten?

Vad har hindrat dig på vägen mot debuten?

2. Priser och uppmärksamhet

Vad har priserna Augustpriset/Borås Tidnings Debutantpris/Katapultpris inneburit för dig? Hur ser du på skillnaden mellan att få priserna och ”bara” bli nominerad?

Vad har recensioner och övrig journalistisk uppmärksamhet betytt?

3. Författarrollen

När började du kalla dig författare?

Hur förhåller du dig till rollen, vad innebär den för dig?

4. Social bakgrund och privatekonomi

Vilken bakgrund kommer du från? Hade dina föräldrar akademiska/konstnärliga yrken? Var är du uppvuxen och var bor du nu (och varför)?

Hur ser din ekonomi ut? Om du tänker tillbaka på din ekonomi året före debuten och efteråt... hur skulle du beskriva skillnaden?

5. Tiden efter debuten

På vilket sätt har ditt uppmärksammade mottagande av debuten hjälpt dig eller hindrat dig efteråt?

Hur ser du på din framtid som författare och din plats i den litterära offentligheten?

6. Möjlighet till fri reflektion/kommentar om något intervjupersonen tycker är viktigt i sammanhanget.

Bilaga 2 Metod: Mejl till intervjuperson

Kontakt med intervjupersonerna togs främst via e-post. Jag har tidigare haft personlig kontakt med nio av de tio någon gång under 2010-talet.¹⁵³ Texten föreligger i olika versioner när det gäller hälsningsfraser och inledningar men med små variationer.

Mejlet nedan är skickat till Sami Said 28/5 2020.

Hej Sami,

jag hoppas att du mår bra. Vi sågs i Borås 2013, när du var nominerad till Borås Tidnings debutantpris.

Jag slutade i Borås Tidnings debutantprisjury i mars i år och tänkte att jag borde göra något av den överblick jag skaffat mig över svenska debutanter, under det decennium jag suttit i juryn.

Just nu är jag tjänstledig och skriver en magisteruppsats i litteraturvetenskap, om 2010-talets debutanter, deras situation och upplevelse av att debutera, hjälp och hinder på vägen. Priser, prestige, prestationsångest etc

Jag intresserar mig mest för de 2010-talsdebutanter som fått extra stor framgång på det litterära fältet.

Får jag intervjua dig? Jag ska till Stockholm 8 juni så gärna i samband med det. Det tar omkring en timma.

Texten är tänkt som analysbakgrund och kommer inte att publiceras i sin helhet, däremot kan citat användas i den färdiga uppsatsen. (Jag såg i "Höstens böcker" du har varit med i forskningssammanhang tidigare så du kanske redan vet.)

I första hand vill jag intervjua dig som dig själv, namngiven, men det går bra att lämna vissa svar som "respondent x" om du vill.

Hälsningar,

Lena

¹⁵³ Karin Smirnoff hade jag inte haft kontakt med tidigare.

Bilaga 3 Metod: Respondenter i kronologisk ordning efter intervjudatum

1. Marit Kapla, f 1970

Debut: *Osebol*, lyrik, Teg Publishing, Luleå, 2019. Tilldelades Augustpriset 2019 och Borås Tidnings Debutantpris 2020.

Intervjun gjord: 11 maj 2020, hemma hos Marit Kapla i Göteborg. Lugn miljö utan störningsmoment. Tidsåtgång: 1 timma och 7 minuter.

2. Anna Fock, f 1984

Debut: Absolut noll, roman, Ersatz förlag, Stockholm, 2013. Tilldelades Katapultpriset och Borås Tidnings Debutantpris 2014.

Intervju gjord: 18 maj 2020, hemma hos Anna Fock i Göteborg. Lugn miljö utan störningsmoment. Tidsåtgång: 1 timma och 17 minuter.

3. Carolina Fredriksson, f 1985

Debut: *Flod*, roman, Albert Bonniers förlag, Stockholm, 2011. Nominerades till Augustpriset 2011 och Borås Tidnings Debutantpris 2012.

Intervju gjord: 20 maj 2020, utomhus på en murkant på Östra kyrkogården i Göteborg, i närheten av Carolinas bostad nära Redbergsplatsen. Lugn miljö på så sätt att ingen annan människa fanns i närheten men det fanns stadsljud och ljud från arbetsmaskiner, grävskopor el dyl. på avstånd.

Tidsåtgång: 1 timma och 26 minuter.

4. Sami Said f 1979

Debut: *Väldigt sällan fin*, roman, Natur & Kultur, Stockholm, 2012. Tilldelades Katapultpriset och blev nominerad till Borås Tidnings Debutantpris 2013.

Intervju gjord: 8 juni 2020, utomhus på Café Bakstugans uteservering i Västertorp i Stockholm. Inga störningsmoment vid vårt bord men periodvis satt människor vid andra uteserveringsbord i närheten.

Tidsåtgång: 1 timma och 40 minuter.

5. Tomas Bannerhed, f 1966.

Debut: *Korparna*, roman, Weyler förlag, Stockholm, 2011. Tilldelades Augustpriset och Borås Tidnings Debutantpris 2012.

Intervju gjord: 8 juni 2020, i ett mötesrum på Kungsholmen där Stockholms utbildningsförvaltnings tidskrift *Lära*, som Tomas Bannerhed är redaktör för, har sin redaktion. Lugn miljö utan störningsmoment.

Tidsåtgång: 2 timmar och 5 minuter.

6. Isabelle Ståhl, f 1988

Debut: *Just nu är jag här*, roman på Natur & Kultur, Stockholm, 2017. Nominerades till Augustpriset 2017 och Borås Tidnings Debutantpris 2018.

Intervju gjord: Över Zoom i två omgångar 10–11 juni 2020. Första gången var Isabelle Ståhl utomhus, i avskild miljö men där vänner fanns i närheten och andra gången satt hon på ett kafé i Stockholm, där hon själv ansåg att hon satt tillräckligt avskilt.

Tidsåtgång: 1 timma 56 minuter (Samtal 1 = 56 minuter, samtal 2 = 1 timma)

7. Stina Stoor f 1982

Debut: *Bli som folk*, novellsamling, Norstedts, Stockholm, 2015. Nominerades till Augustpriset 2015.

Tilldelades Borås Tidnings Debutantpris 2016 och Katapultpriset 2016.

Intervju gjord: 3 september 2020 på Ristorante Rodolfino i centrala Stockholm. Flera avbrott i början av samtalet, lugnt i slutet. Maken och en fotograf satt med vid bordet i början, då Stina också åt sin lunch.

Tidsåtgång: 1 timma och 50 minuter.

8. Karin Smirnoff, f 1964

Debut: *Jag for ner till bror*, roman, Polaris förlag, Stockholm, 2018. Nominerades till Augustpriset 2018.

Intervju gjord: 16 november 2020 via Zoom, med Karin Smirnoff hemma hos sig. Lugn miljö utan störningsmoment.

Tidsåtgång: 1 timma och 38 minuter.

9. Tove Folkesson, f 1981

Debut: *Kalmars jägarinnor*, roman, Weyler förlag, Stockholm, 2012. Nominerades till Borås Tidnings Debutantpris 2013 och Katapultpriset 2013.

Intervju gjord: 23 november 2020 via Zoom, med Tove Folkesson hemma hos sig, med ansvar för sin ettåring som då och då krävde uppmärksamhet.

Tidsåtgång: 1 timma och 7 minuter.

10. Agnes Lidbeck, f 1981

Debut: *Finna sig*, roman, Norstedts, Stockholm, 2017. Tilldelades Borås Tidnings Debutantpris 2018.

Intervju gjord: 24 november 2020 via Zoom, med Agnes Lidbeck hemma hos sig. Lugn miljö utan störningsmoment, även om en av hennes hemmajobbande kompisar också fanns i lägenheten.

Tidsåtgång: 1 timma och 10 minuter.

Bilaga 4 Metod: Prisnominerade debutanter i bokstavsordning 2010–2020

Augustpriset, Borås Tidnings Debutantpris, Katapultpriset. 77 författare.

Lista i bokstavsordning. * = vinnare.

Ahlström, Kristofer: *Bara någon att straffa* (roman, Forum), Borås Tidnings Debutantpris 2012

Alevras, Dimitris, *Världens sista kväll* (roman, Norstedts), Katapultpriset 2016

Bannerhed, Tomas, *Korparna* (roman, Weyler) ***Augustpriset** 2011 och ***Borås Tidnings Debutantpris** 2012

Batistini, Bella: *Mata duvorna* (lyrik, It-Lit), Borås Tidnings Debutantpris 2020

Bekteshi, Durim: *Kriget* (Molin & Sorgenfrei), Katapultpriset 2017

Berchtold, Elisabeth: *Marialucia* (Norstedts), Borås Tidnings Debutantpris 2013

Berglund, Mikael: *Ett föremåls berättelse om obesvar* (Albert Bonniers Förlag), Katapultpriset 2016

Berglund, Pernilla: *Tilltar* (Teg publishing), Borås Tidnings Debutantpris 2014

Bergman, Emeli: *Salt* (Rastlös), Borås Tidnings Debutantpris 2019

Bolmsjö, Clara: *Jordkropp* (Trombone), Katapultpriset 2019

Bremberg, Alberte: *Tidebok* (Aglaktuq), Katapultpriset 2014

Brüllhoff, Henning: *Allt jag begär* (Dockhaveri förlag), ***Katapultpriset** 2017

Burrau, Elis (nu Monteverde Burrau): *Och vi fortsatte att göra någonting rörande*, CLP Works), Borås Tidnings Debutantpris 2017

Börjesson, Pål: *Gallus* (Carl Forsbergs förlag), Borås Tidnings Debutantpris och Katapultpriset 2014

Chahboun, Naima: *Okunskapens arkeologi* (Norstedts), Borås Tidnings Debutantpris och ***Katapultpriset** 2012

Ekström Lindbäck, Lyra (nu Koli): *Tillhör Lyra Ekström Lindbäck* (Modernista), Borås Tidnings Debutantpris 2013

von Essen, Wera: *En debutants dagbok* (Modernista), ***Borås Tidnings Debutantpris** 2019

de Faire, Linus: *Boken om Yousef* (Albert Bonniers förlag) ***Katapultpriset** & Borås Tidnings Debutantpris 2018

Farrokhzad, Athena: *Vitsvit* (Albert Bonniers förlag), Augustpriset 2013, Borås Tidnings Debutantpris och Katapultpriset 2014

Fock, Anna: *Absolut noll* (Ersatz), ***Borås Tidnings Debutantpris och *Katapultpriset 2014**

Folkesson, Tove: *Kalmars jägarinnor* (Weyler), Borås Tidnings Debutantpris & Katapultpriset 2015

Foster, Åsa: *Man måste inte alltid tala om det* (Forum), Borås Tidnings Debutantpris 2015

Fredriksson, Carolina: *Flod* (Albert Bonniers förlag) Augustpriset 2011 och Borås Tidnings Debutantpris 2012

Frid Johanna: *Familieepos* (Ellerströms), Katapultpriset 2018

Fröberg Idling, Peter: *Sång till den storm som ska komma*, (Natur & Kultur), Augustpriset

Furn, Marit: *Skuggan* (Albert Bonniers förlag), Borås Tidnings Debutantpris & Katapultpriset 2017

Fägerskiöld, Katarina: *Åsen* (Albert Bonniers förlag), Borås Tidnings Debutantpris 2013

Gerner, Agnes: *Skall* (Albert Bonniers förlag), Borås Tidnings Debutantpris & ***Katapultpriset 2015**

Godin Patrik: *Gimokrönikan* (Albert Bonniers förlag), Katapultpriset 2014

Grigoriev, Maxim *Städer* (Albert Bonniers förlag), ***Borås Tidnings Debutantpris 2015**

Gustafsson, Daniel: *Odenplan* (Nirstedt/litteratur) Augustpriset 2019

Hagelbäck, Lina: *Violencia* (Brombergs), Borås Tidnings Debutantpris 2014

Hartnor, Sanna: *Hamnen* (Brombergs), Katapultpriset 2015

Hedström Gustafsson, Kalle: *Mormorordning, hägringsöar* (Norstedts), Borås Tidnings Debutantpris 2020

Heltne, Johan: *Det finns ingenting att vara rädd för* (Natur & Kultur), Katapultpriset 2015

Hetekivi Olsson, Eija: *Ingenbarnsland* (Norstedts), Augustpriset 2012 och ***Katapultpriset 2013**

Hildeman Togner, Theodor: *Ut* (Lesbisk pocket), Borås Tidnings Debutantpris 2016

Holm, Emma: *Skäl* (Modernista), Katapultpriset 2018

Holmström, Josefin (nu de Gregorio): *Antarktis* (Norstedts), Katapultpriset 2014

Itkes-Sznap, Gabriel: *Tolvfingertal* (Albert Bonniers förlag), Borås Tidnings Debutantpris 2016

Johansson, Linna: *Lollo* (Modernista), Borås Tidnings Debutantpris & Katapultpriset 2016

Jäderling, Viktoria: *Åh Lunargatan* (Albert Bonniers förlag) 2018 Katapultpriset & Borås Tidnings Debutantpris 2018

Kapla, Marit: *Osebol* (Teg publishing) ***Augustpriset & *Borås Tidnings Debutantpris 2019/2020**

Karam, Balsam: *Händelsehorisonten* (Norstedts), Katapultpriset 2019

Kiros, Judith: *O* (Albert Bonniers förlag) Borås Tidnings Debutantpris & Katapultpriset 2020

Levén, Eli, *Du är rötterna som sover vid mina fötter och håller jorden på plats* (Norstedts) Borås Tidnings Debutantpris och ***Katapultpriset 2011**

Lidbeck, Agnes: *Finna sig* (Norstedts), ***Borås Tidnings Debutantpris 2018**

Lundberg, Andreas: *Storm i den pelare som bär* (Pequod press), Borås Tidnings Debutantpris 2017

Lundberg, Thom: *För vad sorg och smärta* (Albert Bonniers förlag), ***Borås Tidnings Debutantpris 2017**

Lundin, Susanna: *Hindenburg* (Albert Bonniers förlag), ***Borås Tidnings Debutantpris 2013**

Mendel-Enk, Stephan: *Tre apor* (Atlas), Borås Tidnings Debutantpris 2011

Mick, Nino: *Tjugofem tusen kilometer nervtrådar* (Norstedts), Borås Tidnings Debutantpris 2019

Mpoyi, Kayo: *Mai betyder vatten* (Norstedts), ***Katapultpriset 2020**

Mulinari, Felicia: *Det som inte kan utplånas* (Albert Bonniers förlag), Katapultpriset 2020

Naseh, Negar: *Under all denna vinter* (Natur & Kultur), Borås Tidnings Debutantpris 2015

Norlin, David: *Dagar utan ljus, nätter utan mörker* (Weyler), Katapultpriset 2017

Rajs Lundström, Hanna (nu Rajs): *Armarna* (10tal bok), Borås Tidnings Debutantpris 2019

Riisager, Hanna: *För Kvalia*, (Dockhaveri Förlag), Katapultpriset 2016

Ringberg, Anna: *Boys*, (Ordfront), Borås Tidnings Debutantpris 2011

Rohi, Pooneh: *Araben* (Ordfront), Katapultpriset 2015

Rosvall, Ina: *Harungen* (Albert Bonniers förlag), Katapultpriset 2019

Ruuth, Elin: *Fara vill* (Albert Bonniers förlag), Borås Tidnings Debutantpris 2011

Rydén Reynolds, Lina: *Läs mina läppar* (Nirstedt/litteratur), Borås Tidnings Debutantpris 2020

Sahin, Burcu: *Broderier* (Albert Bonniers förlag), ***Katapultpriset 2019**

Said, Sami: *Väldigt sällan fin* (Natur & Kultur), Borås Tidnings Debutantpris och Katapultpriset 2013

Schunnesson, Tone: *Trippt rapporter*, (Norstedts), Borås Tidnings Debutantpris 2017

Smirnoff, Karin: *Jag for ner till bror* (Bokförlaget Polaris), Augustpriset 2018

Spasic, Gordana: *Familieepos* (Ellerströms), Katapultpriset 2018

Stoopendaal, Andrés: *Maskerad* (Norstedts), Borås Tidnings Debutantpris 2012

Stoor, Stina: *Bli som folk*, (Norstedts), Augustpriset 2015, ***Borås Tidnings Debutantpris och *Katapultpriset 2016**

Ståhl, Isabelle: *Just nu är jag här* (Natur & Kultur) Augustpriset & Borås Tidnings Debutantpris 2017/2018

Thrane, Maja: *Anvisning att konservera naturalier* (Bokförlaget Lejd), Katapultpriset 2020

Väyrynen, David: *Marken* (Teg Publishing) 2018 Katapultpriset & Borås Tidnings Debutantpris 2018

Westphalen, Anna: *Perfekt packad skit* (Bokförlaget Mormor), Borås Tidnings Debutantpris 2016

Willows, Elin: *Inlandet* (Natur & Kultur), Katapultpriset & Borås Tidnings Debutantpris 2019

Yousefi, Daniel: *Den åttonde kontinenten* (Albert Bonniers förlag), Katapultpriset 2020

Österlund, Helena: *Ordet och färgerna* (Albert Bonniers förlag), ***Borås Tidnings Debutantpris 2011**

2010 gäller enbart Augustpriset, 2020 enbart Borås Tidnings Debutantpris och Katapultpriset eftersom undersökningen omfattar författare som debuterat på 2010-talet och debutantpriserna kommer ett kalenderår efter debuten medan Augustpriset har sin brytpunkt i oktober.

Bilaga 5 Metod: Prisnominerade debutantförfattare i kronologisk ordning 2010–2020

Augustpriset, Borås Tidnings Debutantpris, Katapultpriset

2010/2011

Borås Tidnings Debutantpris och Katapultpriset:

Eli Levén, Du är rötterna som sover vid mina fötter och håller jorden på plats (Norstedts)

Borås Tidnings Debutantpris:

Helena Österlund, Ordet och färgerna (Albert Bonniers förlag)

Stephan Mendel-Enk, Tre apor (Atlas)

Anna Ringberg, Boys, (Ordfront)

Elin Ruuth, Fara vill (Albert Bonniers förlag)

2011/2012

Augustpriset och Borås Tidnings Debutantpris:

Tomas Bannerhed, Korparna (Weyler)

Carolina Fredriksson, Flod (Albert Bonniers förlag)

Borås Tidnings Debutantpris och Katapultpriset:

Naima Chahboun, Okunskapens arkeologi (Norstedts)

Borås Tidnings Debutantpris:

Kristofer Ahlström, Bara någon att straffa (Forum)

Andrés Stoopendaal, Maskerad (Norstedts)

2012/2013

Augustpriset och Katapultpriset:

Eija Hetekivi Olsson: Ingenbarnsland (Norstedts)

Borås Tidnings Debutantpris och Katapultpriset:

Sami Said, Våldigt sällan fin (Natur & Kultur)

Augustpriset:

Peter Fröberg Idling: Sång till den storm som ska komma, (Natur & Kultur)

Borås Tidnings Debutantpris:

Susanna Lundin, Hindenburg (Albert Bonniers förlag)

Elisabeth Berchtold, Marialucia (Norstedts)

Katarina Fägerskiöld, Åsen (Albert Bonniers förlag)

Lyra Ekström Lindbäck, Tillhör Lyra Ekström Lindbäck (Modernista)

2013/2014

Augustpriset, Borås Tidnings Debutantpris och Katapultpriset:

Athena Farrokhzad, Vitsvit (Albert Bonniers förlag)

Borås Tidnings Debutantpris och Katapultpriset:

Anna Fock, Absolut noll (Ersatz)

Pål Börjesson, Gallus (Carl Forsbergs förlag)

Borås Tidnings Debutantpris:

Pernilla Berglund: Tilltar (Teg publishing)

Lina Hagelbäck, Violencia (Brombergs)

Katapultpriset:

Alberte Bremberg: Tidebok (Aglaktuq)

Patrik Godin: Gimokrönikan (Albert Bonniers förlag)

Josefin Holmström: Antarktis (Norstedts)

2014/2015

Borås Tidnings Debutantpris & Katapultpriset:

Tove Folkesson, Kalmars jägarinnor (Weyler)

Agnes Gerner, Skall (Albert Bonniers förlag)

Borås Tidnings Debutantpris:

Maxim Grigoriev, Städerna (Albert Bonniers förlag)

Åsa Foster, Man måste inte alltid tala om det (Forum)

Negar Naseh, Under all denna vinter (Natur & Kultur)

Katapultpriset:

Sanna Hartnor: Hamnen (Brombergs)

Johan Heltne: Det finns ingenting att vara rädd för (Natur & Kultur)

Pooneh Rohi: Araben (Ordfront)

2015/2016

Augustpriset, Borås Tidnings Debutantpris och Katapultpriset:

Stina Stoor, Bli som folk, (Norstedts)

Borås Tidnings Debutantpris & Katapultpriset:

Linna Johansson, Lollo (Modernista)

Borås Tidnings Debutantpris:

Theodor Hildeman Togner, Ut (Lesbisk pocket)

Gabriel Itkes-Sznap, Tolvfingertal (Albert Bonniers förlag)

Anna Westphalen, Perfekt packad skit (Bokförlaget Mormor)

Katapultpriset:

Hanna Riisager, För Kvalia, (Dockhaveri Förlag)

Dimitris Alevras, Världens sista kväll (Norstedts)

Mikael Berglund, Ett föremåls berättelse om obesvar (Albert Bonniers Förlag)

2016/2017:

Borås Tidnings Debutantpris & Katapultpriset:

Marit Furn, Skuggan (Albert Bonniers förlag)

Borås Tidnings Debutantpris:

Thom Lundberg, För vad sorg och smärta (Albert Bonniers förlag)

Elis Burrau, Och vi fortsatte att göra någonting rörande, CLP Works

Andreas Lundberg, Storm i den pelare som bär (Pequod press)

Tone Schunnesson, Tripprapporter, (Norstedts)

Katapultpriset:

Henning Brüllhoff: Allt jag begär (Dockhaveri förlag)

David Norlin: Dagar utan ljus, nätter utan mörker (Weyler)

Durim Bekteshi: Kriget (Molin & Sorgenfrei)

2017/2018

August & Borås Tidnings Debutantpris:

Isabelle Ståhl, Just nu är jag här (Natur & Kultur)

Katapultpriset & Borås Tidnings Debutantpris:

Linus de Faire: Boken om Yousef (Albert Bonniers förlag)

Viktoria Jäderling: Åh Lunargatan (Albert Bonniers förlag)

David Väyrynen, Marken (Teg Publishing)

Borås Tidnings Debutantpris:

Agnes Lidbeck, Finna sig (Norstedts)

Katapultpriset:

Johanna Frid och Gordana Spasic: Familieepos (Ellerströms)

Emma Holm: Skäl (Modernista)

2018/2019

Augustpriset:¹⁵⁴

Karin Smirnoff: Jag for ner till bror (Bokförlaget Polaris)

¹⁵⁴ Även Kenneth Hermele, f. 1948, nominerades 2018 för *En shtetl i Stockholm*, memoar (Weyler förlag). Det är en bedömningsfråga om boken ska räknas som skönlitterär debut. Jag valde att inte räkna honom som debutant, han hade skrivit en lång rad fackböcker tidigare och presenterades inte som debutant av sitt förlag.

Katapultpriset & Borås Tidnings Debutantpris:

Elin Willows: Inlandet (Natur & Kultur)

Borås Tidnings Debutantpris:

Wera von Essen, En debutants dagbok (Modernista)

Emeli Bergman: Salt (Rastlös)

Hanna Rajs Lundström: Armarna (10tal bok)

Nino Mick: Tjugofem tusen kilometer nervtrådar (Norstedts)

Katapultpriset:

Clara Bolmsjö: Jordkropp (Trombone)

Balsam Karam: Händelsehorisonten (Norstedts)

Ina Rosvall: Harungen (Albert Bonniers förlag)

Burcu Sahin: Broderier (Albert Bonniers förlag)

2019/2020

Augustpriset & Borås Tidnings Debutantpris:

Marit Kapla: Osebol (Teg publishing)

Borås Tidnings Debutantpris & Katapultpriset:

Judith Kiros: O (Albert Bonniers förlag)

Augustpriset:

Daniel Gustafsson: Odenplan (Nirstedt/litteratur)

Borås Tidnings Debutantpris:

Bella Batistini: Mata duvorna (It-Lit)

Kalle Hedström Gustafsson: Mormorordning, hägringsöar (Norstedts)

Lina Rydén Reynolds: Läs mina läppar (Nirstedt/litteratur)

Katapultpriset:

Maja Thrane: Anvisning att konservera naturalier (Bokförlaget Lejd)

Felicia Mulinari: Det som inte kan utplånas (Albert Bonniers förlag)

Kayo Mpoyi: Mai betyder vatten (Norstedts)

Daniel Yousefi: Den åttonde kontinenten (Albert Bonniers förlag)

2010 gäller enbart Augustpriset, 2020 enbart Borås Tidnings Debutantpris och Katapultpriset eftersom undersökningen omfattar författare som debuterat på 2010-talet och debutantpriserna kommer ett kalenderår efter debuten medan Augustpriset har sin brytpunkt i oktober. Exakta datum fastställs varje år av Förläggareföreningens styrelse. Katapultpriset började med nomineringar först 2014, åren innan dess avser vinnare.

Förteckningen gör inte skillnad på vinnare och nominerade.

77 författare, 76 titlar.

50 kvinnor, 26 män, 1 ickebinär.

Kvinnor 65 %

Män 34 %

Ickebinära 1 %

Bilaga 6 Metod: Prisnominerade debutantförfattare 2010–2020 som fått två eller tre nomineringar/vinster, och/eller extra stor medial uppmärksamhet

Augustipriset, Borås Tidnings Debutantpris, Katapultpriset. 26 författare, varav 21 flergångsnominerade och 5 med extra stor medial uppmärksamhet.

Bannerhed, Tomas

Börjesson, Pål

Chahboun, Naima

Ekström Lindbäck, Lyra (nu Koli)

de Faire, Linus

Farrokhzad, Athena

Fock, Anna

Folkesson, Tove

Fredriksson, Carolina

Fröberg Idling, Peter

Furn, Marit

Hetekivi Olsson, Eija

Gerner, Agnes

Johansson, Linna

Jäderling, Viktoria

Kapla, Marit

Kiros, Judith

Levén, Eli

Lidbeck, Agnes

Said, Sami

Schunnesson, Tone

Smirnoff, Karin

Stoor, Stina

Ståhl, Isabelle

Väyrynen, David

Willows, Elin

26 författare.

19 kvinnor, 7 män.

73 % kvinnor, 27 % män.

Prisnominerade debutantförfattare till flera priser 2010–2020, 21 personer.

Augustpriset, Borås Tidnings Debutantpris, Katapultpriset

2010/2011

Borås Tidnings Debutantpris och Katapultpriset:

Eli Levén, Du är rötterna som sover vid mina fötter och håller jorden på plats (Norstedts)

2011/2012

Augustpriset och Borås Tidnings Debutantpris:

Tomas Bannerhed, Korparna (Weyler)

Carolina Fredriksson, Flod (Albert Bonniers förlag)

Borås Tidnings Debutantpris och Katapultpriset:

Naima Chahboun, Okunskapens arkeologi (Norstedts)

2012/2013

Augustpriset och Katapultpriset:

Eija Hetekivi Olsson: Ingenbarnsland (Norstedts)

Borås Tidnings Debutantpris och Katapultpriset:

Sami Said, Våldigt sällan fin (Natur & Kultur)

2013/2014

Augustpriset, Borås Tidnings Debutantpris och Katapultpriset:

Athena Farrokhzad, Vitsvit (Albert Bonniers förlag)

Borås Tidnings Debutantpris och Katapultpriset:

Anna Fock, Absolut noll (Ersatz)

Pål Börjesson, Gallus (Carl Forsbergs förlag)

2014/2015

Borås Tidnings Debutantpris & Katapultpriset:

Tove Folkesson, Kalmars jägarinnor (Weyler)

Agnes Gerner, Skall (Albert Bonniers förlag)

2015/2016

Augustpriset, Borås Tidnings Debutantpris och Katapultpriset:

Stina Stoor, Bli som folk, (Norstedts)

Borås Tidnings Debutantpris & Katapultpriset:

Linna Johansson, Lollo (Modernista)

2016/2017:

Borås Tidnings Debutantpris & Katapultpriset:

Marit Furn, Skuggan (Albert Bonniers förlag)

2017/2018

August & Borås Tidnings Debutantpris:

Isabelle Ståhl, Just nu är jag här (Natur & Kultur)

Katapultpriset & Borås Tidnings Debutantpris:

Linus de Faire: Boken om Yousef (Albert Bonniers förlag)

Viktoria Jäderling: Åh Lunargatan (Albert Bonniers förlag)

David Väyrynen, Marken (Teg Publishing)

2018/2019

Katapultpriset & Borås Tidnings Debutantpris:

Elin Willows: Inlandet (Natur & Kultur)

2019/2020

Augustpriset & Borås Tidnings Debutantpris:

Marit Kapla: Osebol (Teg publishing)

Borås Tidnings Debutantpris & Katapultpriset:

Judith Kiros: O (Albert Bonniers förlag)

2010 gäller enbart Augustpriset, 2020 enbart Borås Tidnings Debutantpris och Katapultpriset eftersom undersökningen omfattar författare som debuterat på 2010-talet och debutantpriserna kommer ett kalenderår efter debuten medan Augustpriset har sin brytpunkt i oktober. Exakta datum fastställs varje år av Förläggareföreningens styrelse. Katapultpriset började med nomineringar först 2014, åren innan dess avser vinnare. Förteckningen gör inte skillnad på vinnare och nominerade.

21 författare.

15 kvinnor, 6 män.

71,5 % kvinnor.

28,5 % män.

Prisnominerade författare med över 1000 träffar i mediearkivet Retriever

1/1 2010–31/12 2019, 5 författare, 4 kvinnor 1 man. 80 % kvinnor, 20 % män.

1. Karin Smirnoff (2734)
2. Agnes Lidbeck (1474)
3. Tone Schunnesson (1250)
4. Lyra Ekström Lindbäck/Koli (451/678 = 1129)
5. Peter Fröberg Idling (1018)

Diagram och tabeller

862 debutanter totalt: Kvinnor dominerar

Det totala antalet skönlitterära debutanter 2010–2019 är 862. Tillsammans har de skrivit 842 böcker, eftersom 16 böcker har 2 författare och 2 böcker har 3 författare.

DEBUTANTER totalt 2010–2019

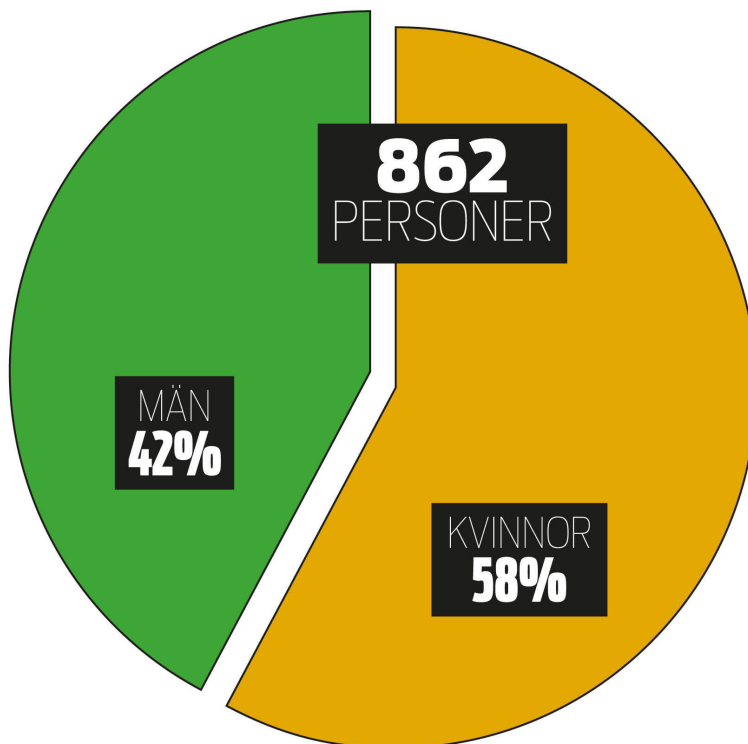

Diagram 1: Antal debutanter 2010–2019.

496 författare är kvinnor, 365 män och en 1 ickebinär. Det motsvarar 58 % kvinnor och 42 % män.

Kvinnodominansen är större under andra halvan av 2010-talet.

2010–2014 är andelen kvinnor 56 % och män 44 %. 2015–2019 är andelen kvinnor 59 % och män 41 %.

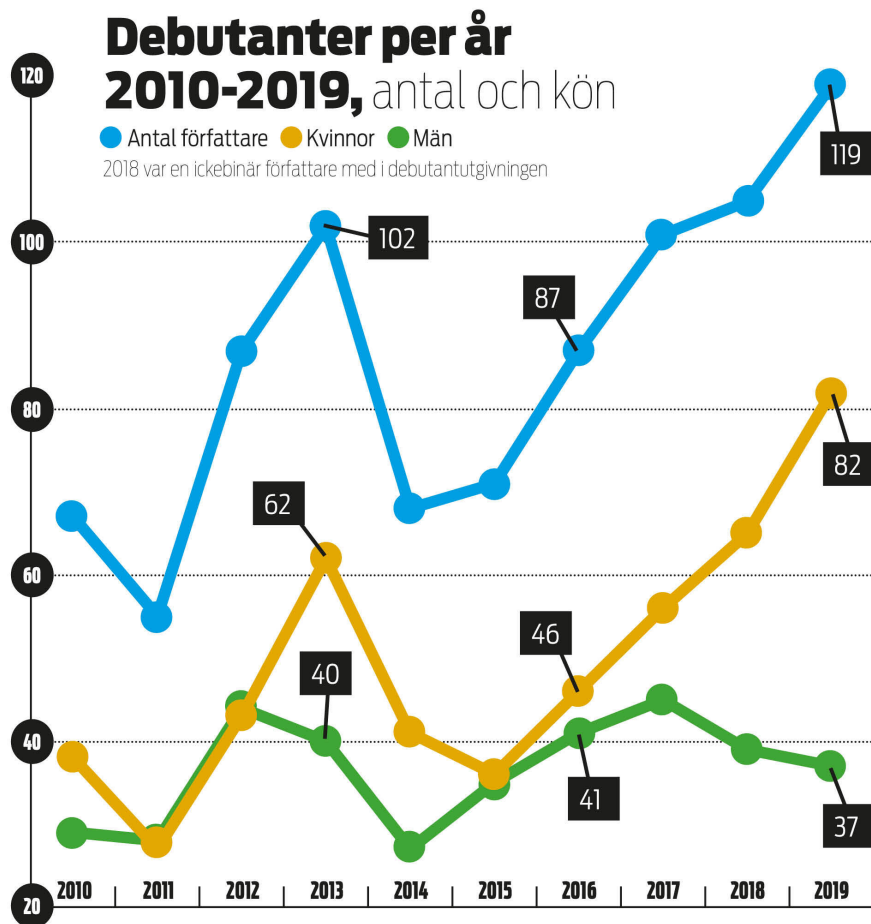

Diagram 2: Antal debutanter per år 2010–2019.

Debutanter totalt 2010–2019

2010	67	38 kvinnor, 29 män
2011	55	27 kvinnor, 28 män
2012	87	43 kvinnor, 44 män
2013	102	62 kvinnor, 40 män
2014	68	41 kvinnor, 27 män
2015	71	36 kvinnor, 35 män
2016	87	46 kvinnor, 41 män

2017	101	56 kvinnor, 45 män
2018	105	65 kvinnor, 39 män, 1 ickebinär
2019	119	82 kvinnor, 37 män

Tabellen visar att antalet debutanter ökar och de flesta utgivningsår domineras av kvinnliga författare. 2018 drar könskurvorna iväg åt varsitt håll och skillnaden ökar.

DEBUTANTER SOM FÅTT PRIS/ NOMINERINGAR totalt 2010–2019

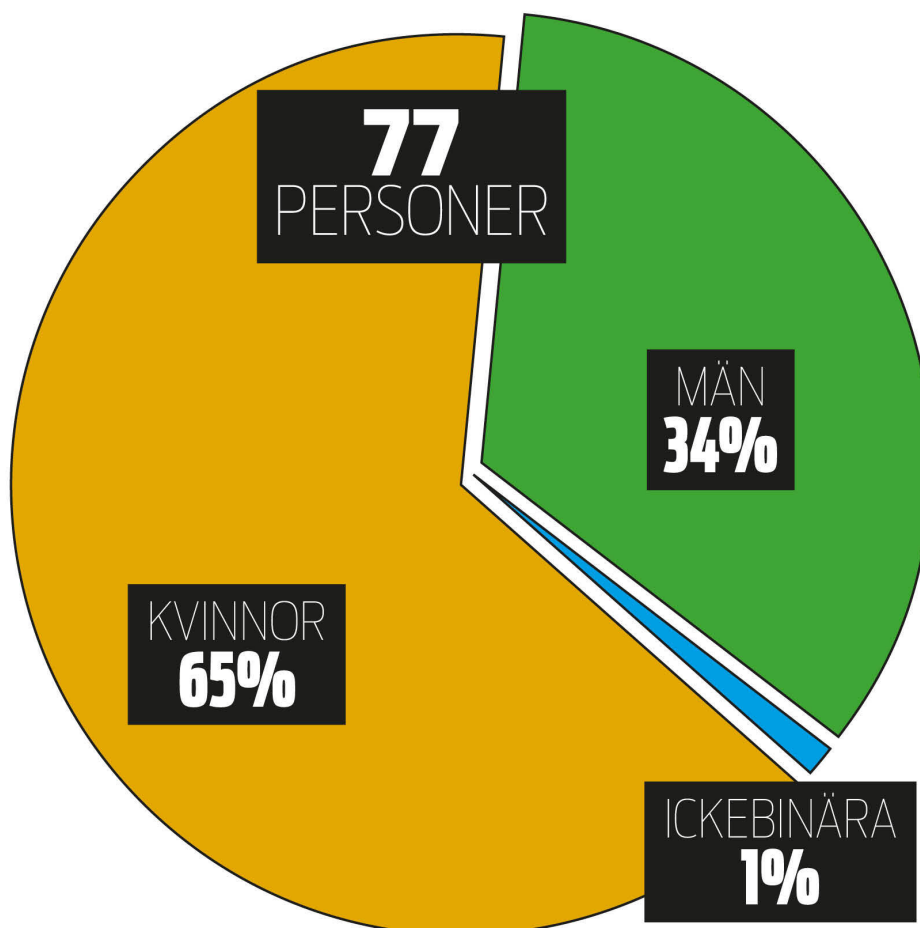

Diagram 3: Antal prisnominerade debutanter per kön 2010–2019.

Kvinnor är överrepresenterade när det gäller antal vinster och nomineringar, jämfört med totalurvalet: Av 23 vinster under 2010-talet har 15 tilldelats kvinnor och 8 män, motsvarande 65 % och 35 %.

Av 77 nomineringar har 51 tilldelats kvinnor och 25 män, motsvarande 66 % och 32 %. KOLLA

De totalt 100 vinsterna (23) och nomineringarna (77) under 2010-talet är fördelade på 77 personer.

De är 50 kvinnor, 26 män och 1 ickebinär. 1 % motsvarar det 65 % kvinnor och

34 % män samt 1 % ickebinära.

En jämförelse med tidigare forskning som gäller 1997–2014 visar att antalet debutanter har ökat kraftigt på 2010-talet. Kvinnodominansen är något större i denna studie än tidigare.

Genomsnittet debutanter per år i den här studien är 86. I Henrik Fürsts undersökning räknar 813 debutanter under 18 års tid, drygt 45 per år.¹⁵⁵ I Fürsts studie var könssammansättningen 56 % kvinnor och 44 % män till skillnad från 58 respektive 42 % i denna studie.¹⁵⁶

Att kvinnorna dominerar är ett 2000-talsfenomen. I Johan Svedjedals studie *Prosa mellan kriget: Förstagångsutgivningen av svensk prosafiktion i original i bokform för vuxna 1916–1940* har undersökt perioden 1916 till 1940 och då var könssammansättningen cirka två tredjedelar män och en tredjedel kvinnor. Åsa Warnqvists stora lyrikundersökning *Poesifloden. Utgivningen av diktsamlingar i Sverige 1976–1995*: (Skrifter utgivna av Avdelningen för litteratursociologi vid Litteraturvetenskapliga institutionen i Uppsala, 54). Ellerströms. Lund 2007 visar att svensk poesiutgivning var starkt mansdominerad under den undersökta perioden 1976 till 1995. 66 %¹⁵⁷ av diktsamlingarna som utkom 1976–1995 var skrivna av män, 34 % av kvinnor.

¹⁵⁵ Fürst, 2019, s. 56. En del av skillnaden mellan studierna kan förklaras med skilda urvalsprinciper, SvB.

¹⁵⁶ Ibid, s. 57.

¹⁵⁷ Warnqvist anger 65,6 %, avrundas här till 66, 34,4 avrundas till 34. Under sista femårsperioden av hennes undersökning är siffrorna 62 % män och 38 %, avrundat till heltal.

Prisnominerade debutanterns ålder,

77 personer

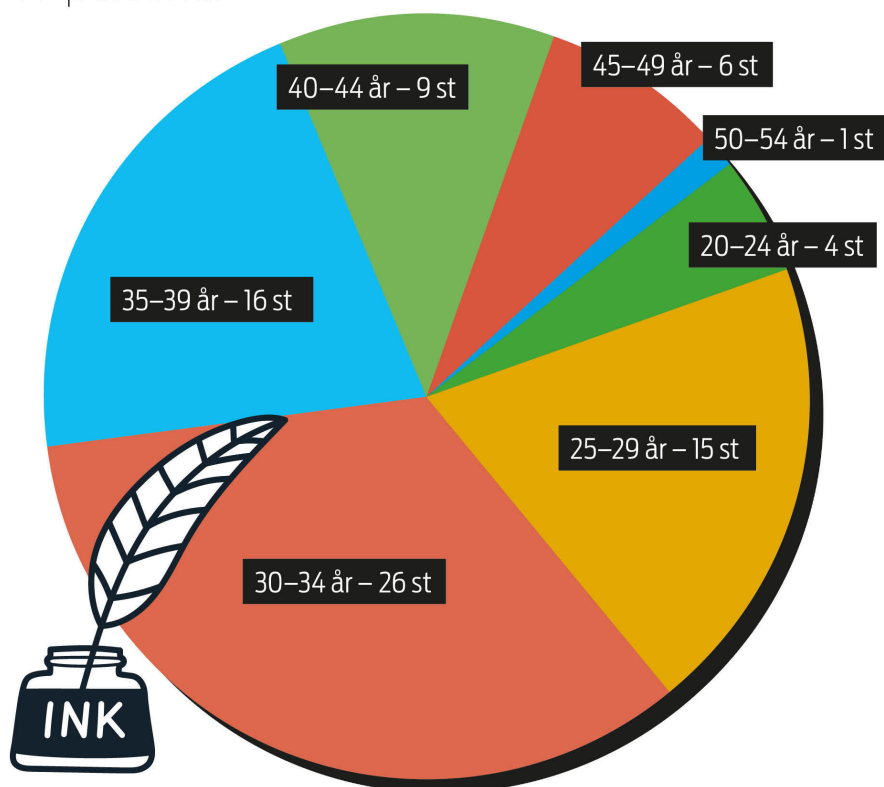

Diagram 4: Antal prisnominerade debutanter per åldersgrupp

Medianåldern för de nominerade är 33 år. Äldst är Karin Smirnoff, som var 54 år vid författardebuten med romanen *Jag for ner till bror* 2018. Yngst var Lyra Koli (då Ekström Lindbäck) som var 22 år vid författardebuten med *Tillhör Lyra Ekström Lindbäck* 2012.

Medianålder för vinnarna av Borås Tidnings Debutantpris är 33,5 år och Katapultpriset 33 år.

En jämförelse med Fürsts studie visar att medianvärdet där är 37 år.¹⁵⁸ Den vanligaste åldern att debutera vid är dock 32 år, och gruppen 30-34 år är störst även i Fürsts studie, precis som i diagram 4 här.

¹⁵⁸ Fürst, 2019, s.59.

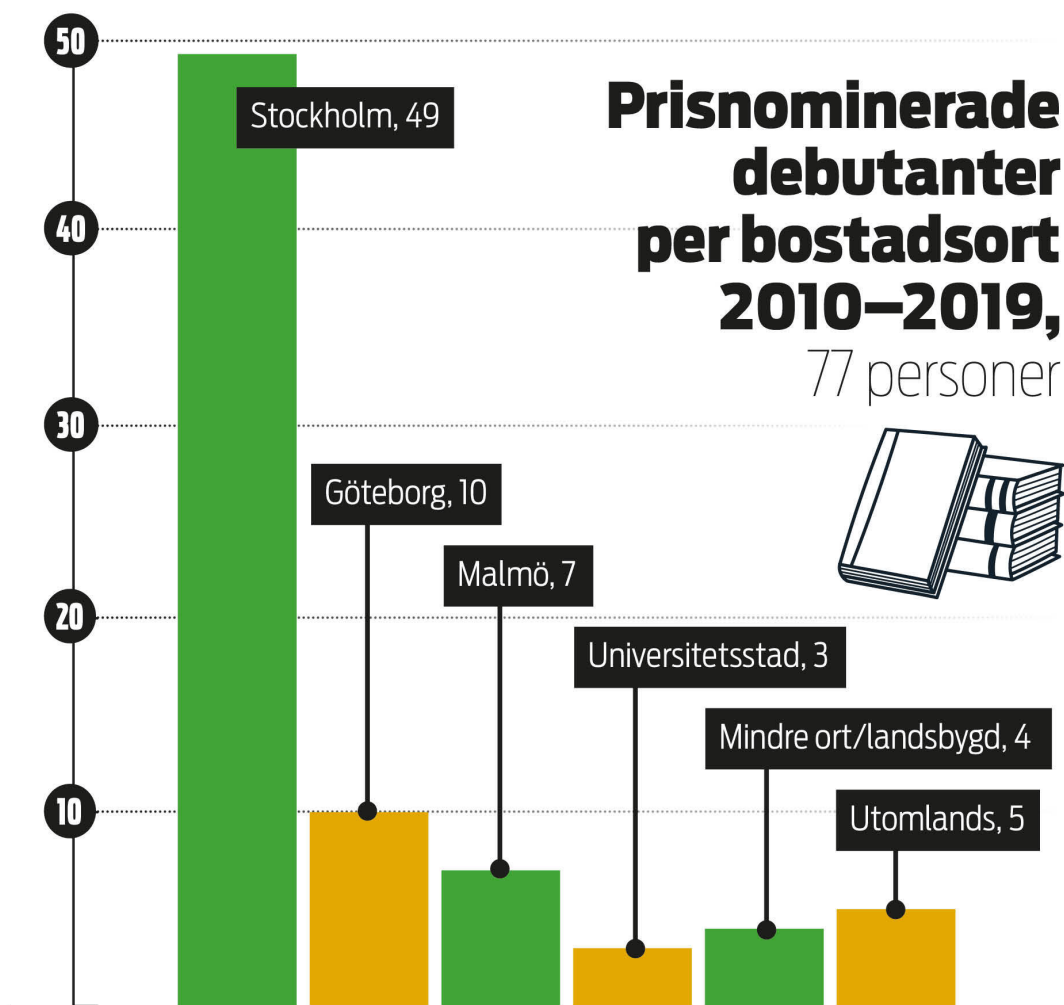

Diagram 5: Antal prisnominerade debutanter per bostadsort

Författare borde vara ett av de yrken i Sverige där det är enklast att bo där man vill, eftersom arbetet sker i ensamhet vid datorn. Ändå vill de allra flesta använda den friheten till att bo på samma plats på jorden: Stockholm med omnejd. 49 av de 77 författarna bodde där vid debuten, vilket motsvarar 64 %.¹⁵⁹ Ytterligare 22 % av författarna bodde i Göteborg eller Malmö. Fler debutanter bodde som synes utomlands än i en svensk mindre stad eller samhälle.

¹⁵⁹ Jfr. Fürst, där 51 % av de 813 debutanterna är bosatta i Stockholm. s.185.

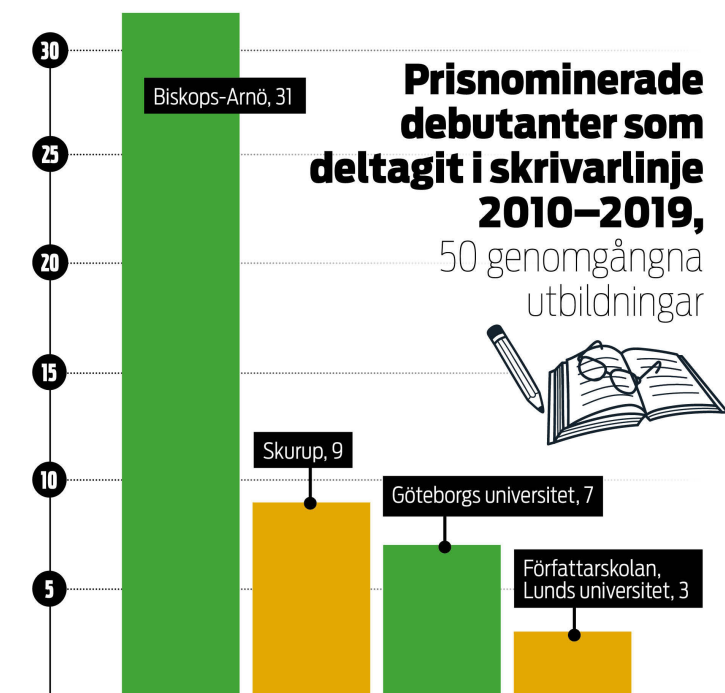

Diagram 6: Antal prisnominerade debutanter per skri­varlinje

De fyra undersökta skri­varlinjerna är Biskops-Arnö författarskola utanför Bålsta vid Mälaren, Litterär gestaltning HDK-Valand vid Göteborgs universitet, Författarskolan vid Lunds universitet och skri­varlinjen på Skurups folkhögskola i Skåne.

Av de 43 författare som gått någon eller några av de fyra skri­varlinjerna är 29 kvinnor, vilket motsvarar 67 %.¹⁶⁰ Fler kvinnor har också genomfört dubbla utbildningar.¹⁶¹

Förutom kvinnodominansen finns en annan aspekt som är värd att notera när det gäller de nominerade Biskops-Arnödeltagarna: 27 av de 31, vilket motsvarar 87 %, hade Stockholm som sin avgivna bostadsort vid debuten.

När det gäller Skurup bor 5 av 9 i Skåne, medan Litterär gestaltning och Författarskolan i Lund har mer spridda deltagare geografiskt.

¹⁶⁰ I Fürsts material har 24 % av gruppen på 813 debutanter gått skri­varlinje. 70 % av skri­varlinjedeltagarna är kvinnor.

¹⁶¹ 5 kvinnor och 2 män har gått dubbla utbildningar, vilket innebär att 34 av 50 utbildningar har genomförts av kvinnor och 16 av män, vilket motsvarar 68 %. Flera av kvinnorna i materialet har också gått andra utbildningar än dem som undersökts: Fridhem, skri­varlinjen på Åbo akademien eller Författarskolan i Köpenhamn.

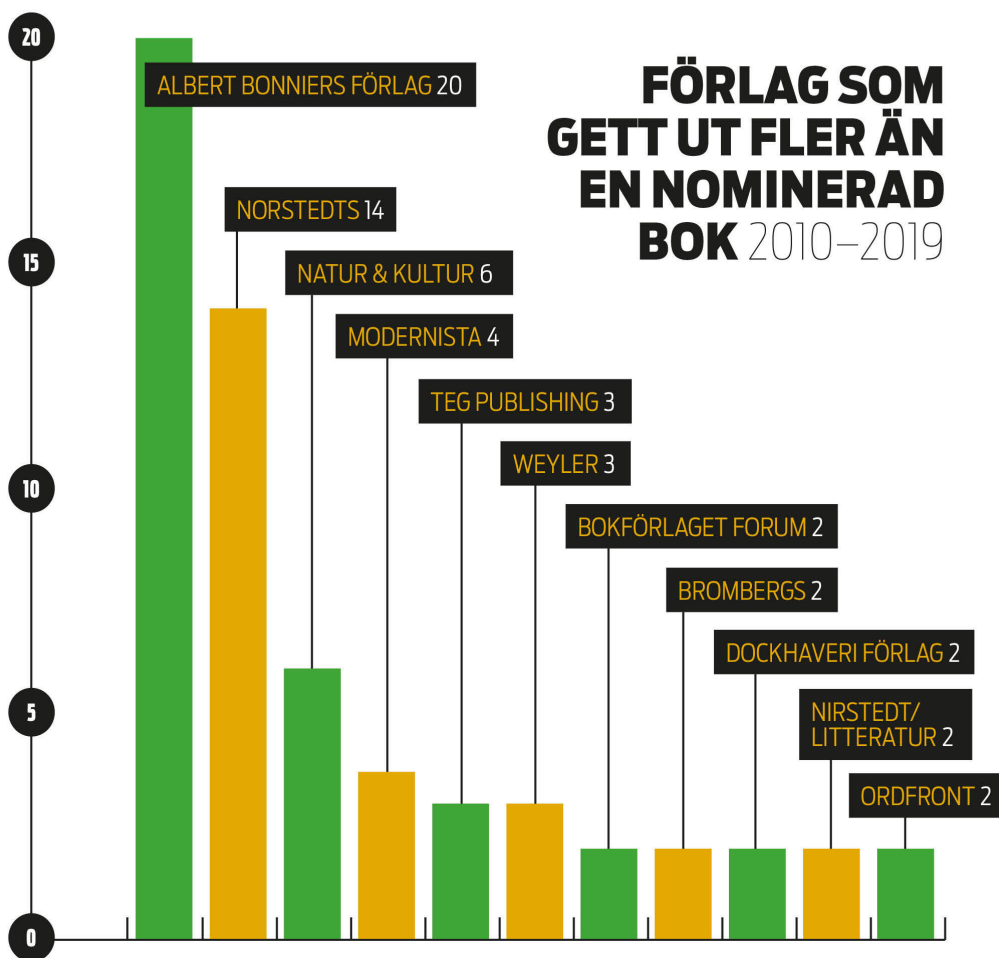

Diagram 7: Antal nominerade per förlag som gett ut minst två titlar 2010–2019

De stora förlagen Albert Bonniers förlag och Norstedts har gett ut flest prisnominerade. Wahlström & Widstrand (W&W) saknas helt, vilket skiljer sig från 00-talet. Då var W&W tredje förlag bland Borås Tidnings Debutantpris nomineringar, med 8 författare på listan.¹⁶² I Fürsts studie kommer W&W på andra plats efter Albert Bonniers och före Norstedts, när det gäller förlag som uppnått högst litterär prestige för sina debutanter.¹⁶³

Det lilla förlaget Nirstedt/litteratur har bara funnits sedan 2018 vilket innebär att deras två nominerade debutanter framstår som ännu mer slående.

¹⁶² Albert Bonniers förlag var störst med 19 och Norstedts näst störst med 11 debutanter.

¹⁶³ Fürst 2019, s 175.

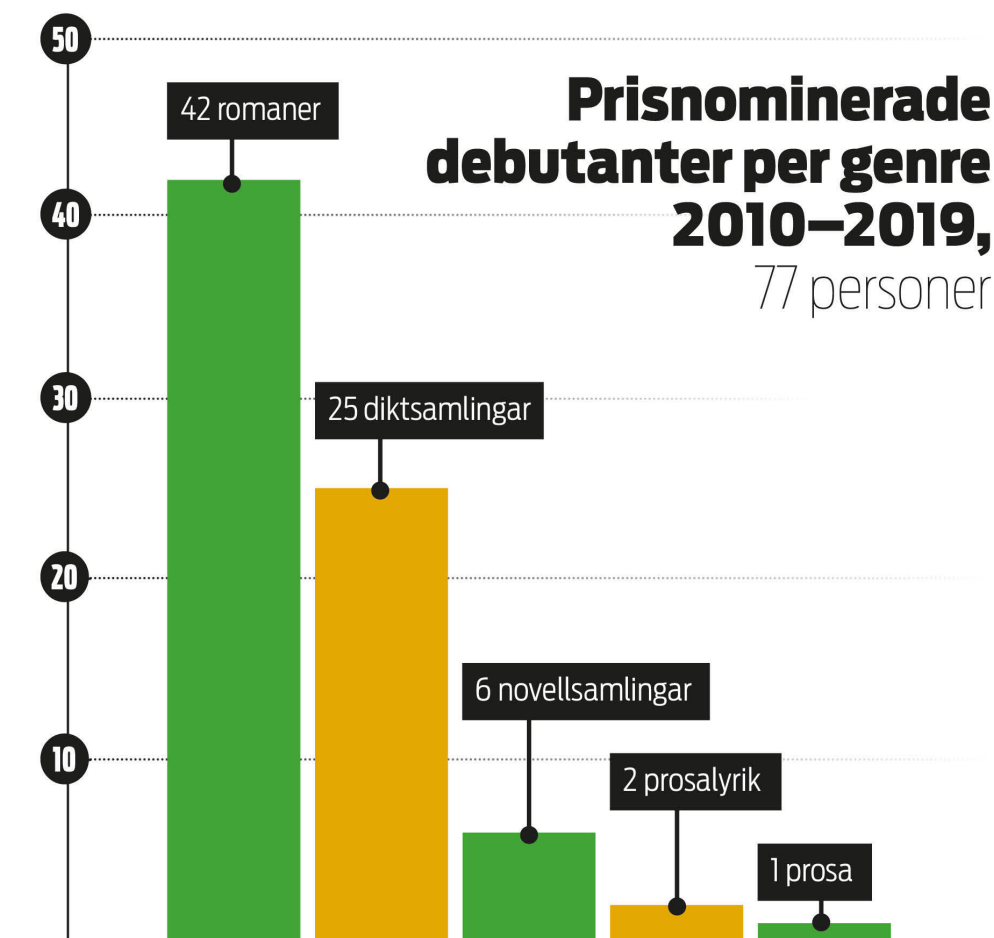

Diagram 8: Prisnominerade böcker per genre 2010–2019¹⁶⁴

Romangenren är störst. Samtidigt är sannolikt lyriken överrepresenterad. Bland de prisnominerade i denna studie utgör de 42 romanerna 55 % och de 25 diktsamlingarna 33 %. De 6 novellsamlingarna utgör 8 %.

I Fürsts studie av 813 skönlitterära debutanter 1997–2014 är andelen romaner 78,5 %. Lyriken står för 17 % av utgivningen.¹⁶⁵

¹⁶⁴ 77 författare, men 76 titlar eftersom en lyrikbok har två författare.

¹⁶⁵ Fürst, 2019, s. 46.